

ਕਿਹਦੀ ਕਰੋਗੇ

(ਨਿਹਕਲਂਕ ਹਰਿ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚਵੋਂ)

ਸੋਹੁੱ ਮਹਾਰਾਜ ਸ਼ੇਰ ਸਿੱਧ ਵਿ਷ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਜੈ
ਸੋਹੁੱ ਮਹਾਰਾਜ ਸ਼ੇਰ ਸਿੱਧ ਵਿ਷ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਜੈ

* * * *

੦੧) ਨਾਮ ਸ਼ਬਦ ਸਚ ਜਗ ਪੂਜਾ, ਹਰਿ ਏਕਾ ਜਣਾਈਆ। ਭਤ ਚੁਕਾਏ ਏਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾ, ਏਕਾ ਘਰ ਸੁਹਾਈਆ। ਨੇਤ੍ਰ ਖੋਲੋ ਨੈਣ ਤੀਜਾ, ਅੜਾਨ ਅਨਧੇਰ ਮਿਟਾਈਆ। ਚੌਥੇ ਘਰ ਇਕ ਵਰਖਾਏ ਸਚ ਦਹਿਲੀਜਾ, ਮਿਲੇ ਮੇਲ ਹਰਿ ਰਘੁਾਈਆ। ਪੰਚਮ ਕਰੇ ਆਪੇ ਰੀਝਾ, ਦਰ ਘਰ ਸਾਚਾ ਬਂਕ ਸੁਹਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਹਰਿ ਸ਼ਬਦੇ ਸ਼ਬਦ ਚਲਾਈਆ। (੬ ੭੮੬)

* * * *

੦੨) ਸਤਿਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਕੁਛ ਵੇਲਾ ਆਉਣਾ ਸਖ਼ਤਾ, ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਾਈਆ। ਇਕ ਅਕਾਲ ਦਾ ਕਾਧਮ ਰਹਣਾ ਤਖ਼ਤ, ਇਛੁਾਂ ਪਤਥਰਾਂ ਵਾਲਾ ਰਹਣ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਈਆ। ਜਿਥੇ ਮਾਧਾ ਦੀ ਕਰੇ ਕੋਈ ਨਾ ਬਚਤ, ਗੋਲਕਾਂ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਭਰਾਈਆ। ਅਕਰਵਰਾਂ ਵਿਚਚ ਬਣਾਏ ਕੋਈ ਨਾ ਬਜਟ, ਹਿੰਦਸਧਾਂ ਵਂਡ ਨਾ ਕੋਈ ਵੰਡਾਈਆ। ਸਤਿਗੁਰ ਘਰ ਵਿਚਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਗਿਣੀ ਜਾਏ ਅਜ਼ਜ ਕਿਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਵਟਤ, ਮਾਧਾ ਨਾਲ ਮਾਧਾਧਾਰੀ ਦੇਣੇ ਰੁਢਾਈਆ। ਵੇਰਵੋ ਕੇਹੜਾ ਆਉਣਾ ਤਹ ਵਕਤ, ਵਕਤ ਵੇਲਾ ਦਾ ਗਵਾਹੀਆ। ਕੋਈ ਕਾਧਮ ਰਹਸੀ ਸ਼ਾਖਸ, ਜਿਸ ਸਿਰ ਆਪਣਾ ਹਤਥ ਟਿਕਾਈਆ। ਏਹ ਖੇਲ ਵਰਤੌਣਾ ਵਾਲੀ ਅਰਥ, ਫਰ਼ਸ਼ਾਂ ਤੇ ਪਏ ਦੁਹਾਈਆ। ਨਜ਼ਰ ਔਣਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਚਰਚ, ਚਰਾਗਾਹ ਦਿਸੇ ਲੁਕਾਈਆ। ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਵੰਡੇ ਭਗਵਾਨ ਆਪ ਦਰਦ, ਦੁਰਖੀਆਂ ਦਾ ਦੁਃਖ ਗਵਾਈਆ। ਤੁਸੀਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਰੋਜ਼ ਕਰੋ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਅਗੇ ਇਕ ਅੰਗ, ਇਕਕੋ ਵਾਰ ਸੁਣਾਈਆ। ਸਾਰਧਾਂ ਬੋਲਣਾ ਜੋਰ ਨਾਲ ਗਰਜ, ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਸੀਸ ਨਾ ਕਿਸੇ ਝੁਕਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਦ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਰੰਗਾਈਆ।

... गुर अवतार पैगम्बर कहण गोली गावे इकक शब्द पुरख अकाल शब्द इकक वडयाईआ। झागड़ा रहे कोई ना मज़हब, दीन दुनी ना वंड वंडाईआ। जन भगतो इकक दूजे दा करना अदब, प्यार विच्च समझाईआ। जे तुसीं मेरे वल आउगे इकक कदम, कोटां जन्मां दा लेखा दिआं मुकाईआ। तुसीं समझिओ ना एह काया बदन, तत्तां वाला जगत हंडाईआ। एस विच्च बह के पुरख अकाल करे अदल, इन्साफ आपणे हत्थ रखाईआ। एहो जामा गोबिन्द दा आया बदल, बदली करे जगत लोकाईआ। सतिगुर शब्द नूं कर सके कोई ना कतल, खण्डा खड़ग ना कोई उठाईआ। तुहानूं लै के जावां ओस वतन, जिथे मिले बेपरवाहीआ। तुहाङ्गु इकको किनारा ते इकको पतन, इकको बेड़ा कंध उठाईआ। तुसां इकक मन्नणा बचन, बिनां पुरख अकाल तों सीस ना किसे निवाईआ। जिथे भगत भगवान वसण, उह दवारा तुहाङ्गु सोभा पाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सद आपणा खेल खिलाईआ। (२७ पोह शै सं ५)

* * * *

०३) ओए जन भगतो, बेड़ी कहे, मेरी मन्न लिओ अर्ज, बेनन्ती कर के सीस निवाईआ। तुहानूं लोड नहीं रही जगत क्रिया दी, तुसां सोहँ महाराज शेर सिंघ विष्णुं भगवान दी इकको गाउणी तर्ज, तरीका प्रभ ने दित्ता समझाईआ। उह तुहाङ्गु आपे वंड के दर्द, बेदरदी हो के आपणा रंग रंगाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच दा परदा आप उठाईआ। (२७ पोह शै सं ७ रात नूं)

* * * *

०४) नानक लेरवा धुर दरबार, गुर गोबिन्द करे जैकार, सृष्ट सबाई लोकमात दे दात, कलिजुग अन्तम बाहर आप कढाइंदा। सति धर्म दी इकक जमात, लेरवा लिरवे बिन शाही कलम दवात, धुर दा अंक आपणा आप प्रगटाइंदा। मिटे रैण अन्धेरी रात, सतिजुग साचे मिली दात, अठु पहर रहे प्रभास, आत्म परमात्म जुड़े नात, नाता बिधाता आप जुड़ाइंदा। गुर गोबिन्द वसे सभ दे साथ, अंदर बाहर गुप्त ज्ञाहर शब्दी रूप पंज तत्त ना कोई रखाईआ। बिन पुरख अकाल कोई ना किसे टेके माथ, हरि सतिगुर निहकरमी निरगुण एका नजरी आईआ। सदा सुहेला इकक इकेला अन्तरजामी, जानणहारा वड वडयाईआ। अगम्म अथाह जिस दी बाणी, बाणी सिफत सिफत सालाहीआ। सचखण्ड दी साची राणी, लोकमात दी इकक निशानी, निशाना तीर इकक जणाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, साहिब सतिगुर दाता बेपरवाहीआ। (१४-१७५)

* * * *

०५) कलिजुग कहे ओ जेठ महीने साथी, मेरा संग निभाईआ। कुछ याद कर लै की कथा कहाणी गोबिन्द आखी, आखर गिआ दृढ़ाईआ। केहड़ी मंजल गुरसिरव चढ़े अगम्म

घाटी, घाटा रहण कोई ना पाईआ । केहडा पैंडा मुक्के वाटी, राह विच्च ना कोई फिराईआ । कलिजुग कहे, गोबिन्द किहा, जे मन्निओ ते मन्नयो पुरख अबिनाशी, बिना पुरख अकाल दे सीस ना कोई निवाईआ । गुर अवतार पैगबर जो जनमिआ सो अन्त विनासी, विशिआं वाला रहण कोई ना पाईआ । चार युग दे शास्त्र ग्रन्थ एह निककी पत्रका पाती, सुनेहड़े प्रभ दे रही सुणाईआ । जे कोई मन्नदा गोबिन्द दी आखी, इहां पत्थरां सीस ना कोई निवाईआ । तूं मेरा मैं तेरा आत्म समझदा ओस दी जाती, परमात्म विच्च समाईआ । झगढ़ा छुड़दा तन खाकी, उहला अवर रहे ना राईआ । जे कोई गोबिन्द दा जाम पींदा जिस नूं पिआउँदा बण के साकी, साख्यात नजरी आईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सभ दे लेरवे पूर कराईआ । (२१ १५४)

* * * *

०६) कलिजुग अन्त हो प्रगट, पारब्रह्म प्रभ भेव चुकाईआ । साचा मार्ग साहिब दस्स, दहि दिशा करे शनवाईआ । इकको मन्नो पुरख समरथ, अकाल पुरख वड़ी वडयाईआ । नाता तोड़ो पंज तत्त, पंज तत्त गुरु ना कोई अरवाईआ । शब्द गुरु हर घट रिहा वस, घर खोजो सज्जण भाईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, नाम हट्टी दए जणाईआ । नाम हट्ट काया अंदर, सो पुरख निरञ्जन आप टिकाइंदा । जन भगतो खोलो आपणा जंदर, कुंजी निरगुण आप प्रगटाइंदा । चढ़ के वेरवो साचे मन्दर, सतिगुर साचा नजरी आइंदा । मन वासना बन्नौ बन्दर, दहि दिशा ना उठ उठ धाइंदा । भाग लगाओ अनधेरे खण्डर, जोती जोत जोत रुशनाइंदा । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, साचा नाम इक्क उपाइंदा । (१४ २०३)

* * * *

०७) गोबिन्द कहे प्रभू मैं नहीं तेरा मंगता, मंगण दी लोड रही ना राईआ । मैं प्यार मंगया तेरीआं संगतां, नाता भगत नाल जुड़ाईआ । इन्हां दे अंदरों कछु दे हउमे हंगता, हँ ब्रह्म दे समझाईआ । उन्हां नूं कोई आस ना रहे स्वर्ग बहिष्ठ जन्नतां, जन्नत बहिष्ठ इन्हां दे चरनां हेठ देणे दबाईआ । तेरे दवारे रहे कोई ना भुकरवा नंगता, नाम भंडार देण भराईआ । तूं बोध अगाधा पंडता, बुद्धि तों परे देणा समझाईआ । जे पूजण ते इकको करन तेरी मननता, जम्मण मरन वाले गुरु नूं सीस ना कोई निवाईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, मेरी आसा वेरव वर्खाईआ । (२१ २०७)

* * * *

०८) सतिगुर शब्द कहे केहदी करोगे पूजा, की सिल पूजस झट्ट लंघाईआ । की इष्ट मननोगे दूजा, पत्थरां सीस निवाईआ । की गुरु मन्नोगे पंज भूता, जो जम्मे अन्त मर जाईआ । की दीनां मजहबां दीआं गलीआं वेरवोगे कूचा, दर दर अलरव जगाईआ । की सतिगुर जंगलीं लभे ढूंडा, उच्चे टिल्लयां वेरव वर्खाईआ । सतिगुर शब्द कहे जिन्नां चिर प्रभ दा नाम किसे

ना बूझा, बुझा दीपक ना कोई जगाईआ। कँवल नाभ होए कदे ना मूधा, अमृत रस ना कोई झिराईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सद आपणा रंग रंगाईआ। (२१ ९०५३)

* * * *

०६) कत्तक कहे मेरी नहीं काया, काया वालिओ दिआं जणाईआ। बिनां भगतां तों प्रभु किसे ना पाया, पाहन पूजण वाले प्रभ मिलण कोई ना पाईआ। जगत झूठी कूड़ी माया, ममता मोह हलकाईआ। धन्न भाग गुरमुखो तुहाङ्घा वेला आया, वक्त वक्त नाल मिलाईआ। जिन्हां खुशीआं नाल पिछलिआं चौंह जुगाँ विच्च गाया, उहनां सहजे लिआ मिलाईआ। कूड़ी क्रिया विच्च ना कोई रुलाया, रुलदिआं गोद उठाईआ। इक्को बस्तर तन पहनाया, सोहणा रंग रंगाईआ। गरीब निमाणयां बण के दाई दाया, दायरे दीन दुनी विच्चों बाहर कछुआईआ। साचे मार्ग साचे लाया, पन्थ मार्ग इक्क दरसाईआ। (२२ ९९९६)

* * * *

१०) नबी कहे मेरा आ गिआ बेड़ा, बेपरवाह तेरी सरनाईआ। एस नूं चप्पू लावे केहड़ा, क्यों गुर अवतार पैगग्बर चप्पा चप्पा जिमीं दे मालक दित्ते बणाईआ। उह तेरे नाम कलमे दीआं छेड़ के गए छेड़ां, छेकड़ तेरा अन्त कहण कोई ना पाईआ। कहन्दे गए धरनी धरत धवल दा खुला वेहड़ा, उह धरनी जेहड़े तेरे चरनां दी धूढ़ बण के नौं खण्ड वंड वंडाईआ। ओ प्रभू तेरा किडा वड्हा जेरा, जेरज अंड विच्च वड के आपणा आप छुपाईआ। जिस नूं तूं भेजिआ उह सीने ते हत्थ मार के कहन्दा गिआ सभ कुछ मेरा, मुरीदो सिखो मैं ही तुहाङ्घा पिता माईआ। उह पिता ना मन्नणा जो गुरू अवतार पैगग्बर अन्त हो गिआ खाक दा ढेरा, तन वजूद वेरव के सारे रोवण मारन धाहीआ। एसे कर के उह प्रगटया सिंघ शेर दलेरा, जिस शेर दे भय विच्च सारी फिरे लोकाईआ। एस दा हुक्म ते इक्को उखेड़ा, जड़ सभ दी दए उखड़ाईआ। प्यार मुहब्बत दा देवे गेड़ा, चुरासी चुराहिआं विच्च भवाईआ। सभ दे कोलों छिड़ाउँदा रिहा छेड़ां, छेकड़ आपणी कार भुगताईआ। हुक्म संदेशा देंदा रिहा बथेरा, बहु गिणत विच्च गिणाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच दी करनी कार कमाईआ। (२७ पोह शै सं ७ रात)

* * * *

११) नारद कहे मैं सच दस्सां जेहडे प्रभू नूं नहीं जपदे, हिरदे हरि ना कोई वसाईआ। उन्हां दे लेरवे अन्तम होणे ककरव दे, कीमत जगत ना कोई जणाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच दा पङ्गदा आप उठाईआ। (२४ माघ शै सं ७ पिण्ड सद्दा)

* * * *

१२) शेर सिंघ ना कोई तन वजूद माटी रखाकी, भगवान भगत वेरव वर्खाईआ। आदि अन्त दा बण के साकी, जाम प्याले रिहा पिआईआ। उहनूं की कोई समझावे बाती, अकल विच्च की दृढ़ाईआ। जिस ने चार जुग गुर अवतार पैगंबरां तन दा बण के साथी, फेर विछेड़ा दित्ता कराईआ। अगली रखेल किसे समझ ना आई बाकी, परदा सके ना कोई उठाईआ। जिस वेले चाहे जिधर चाहे ओधर बणा लए आपणे साथी, अंदर वड के आपणा रंग रंगाईआ। क्यों एह रखेल पुरख अबिनाशी, तत्तां वाला जीव समझ कोई ना पाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे रखेल साचा हरि, सच दा मेला आप मिलाईआ।

भगत भगवान इकको सेज, आत्म परमात्म सोभा पाईआ। जिथे देवे जोती तेज, नूर जोत रुशनाईआ। शब्द संदेशा देवे भेज, अगम्म नाद सुणाईआ। उथे एह दो अकर्वां ना सकण वेरव, जिथे बैठा आपणा रसीआ रस चर्खाईआ। पुज्ज ना सकण चार वेद, पुरान परदा ना कोई रखुलाईआ। की होया जे दुनियां वाले दुनियां रहे वेरव, दुनियां दी ममता विच्च दुनियां दी महिंमां विच्च आपणा आप गवाईआ। पुरख अकाला दीन दयाला जिस ने आपणी करनी अज्ज तकक नहीं दित्ती किसे अगे बेच, वणजारा नजर कोई ना आईआ। जद आया ते रक्ख के आपणी सेध, निशाने आपणे गिआ चलाईआ। पुरख अकाल सच्चा सतिगुरू नहीं कोई बक्करी भेड, वाडे विच्च फड के जिथे कोई चाहे ओथे बन्द कराईआ। एह ओस प्रभू दी रखेड, जो जुग जुग आपणे हथ्य रखाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे रखेल साचा हरि, निहकलंक नरायण नर, महाराज शेर सिंघ विष्णु भगवान, सद वसे आपणे अगम्मे देस, दिशा लक्ख चुरासी जीव जंत साध सन्त सभ दी वेरव वर्खाईआ। (५ कत्तक सै सं ५ वरकशाप विच)

* * * * *

१३) कत्तक कहे मैं वेख्या दीन दुनी दा कित्ता, चारों कुण्ट ध्यान लगाईआ। साचा नजर ना आया हिता, हितकारी रूप ना कोई दरसाईआ। माण हँकार विच वेख्या वड्डा निक्का, हउमे गढ़ ना कोई तुड़ाईआ। अमृत रस ना मिल्या मिठ्ठा, विरव कूऱ भरी लोकाईआ। साचा दर किसे ना डिठा, धर्म दवार रहे कुरलाईआ। पुरख अकाल नूं छड़ के सृष्टी मन्दी पथर इट्टां, पाहनां सीस निवाईआ। अन्त सभ दा कागज कोरा ते लेरवा चिट्ठा, प्रभ दे लेरवे विच्च कोई ना आईआ। सदी चौधरीं अन्त अखीर बेनजीर सभ दा कछुणा सिट्ठा, सिट्ठेबाजी दा लहणा सभ दी झोली पाईआ। क्यों छब्बी पोह नूं गुर अवतार पैगंबरां दे जरम कर्म दा लै के औणा चिट्ठा, दीन मजहब दा लेरवा देणा जणाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे रखेल साचा हरि, सच पड़दा उहला दए उठाईआ। छब्बी पोह कहे कत्तक दस्स दे होर, अगे तो अगें ध्यान लगाईआ। कत्तक कहे मैं की दस्सां जिधर तकां सारे दिसण चोर, ठगी प्रभ दे नाल कमाईआ। रसना नाम जपदे अन्तर कठोर, काम क्रोध लोभ मोह हँकार विच्च हलकाईआ। सुरती शब्द सके ना कोई जोड़, आत्म परमात्म रंग ना कोई रंगाईआ। मन वासना काम कल्पणा स्त्री पुरुष की जगत वाली लोड़, लोड़ींदा साजण हथ्य किसे ना आईआ। कत्तक कहे सदी चौधरीं दे मनुशां नालों चंगे ढोर, जो रवा पी के प्रभ दा शुकर मनाईआ। छब्बी पोह किहा दस्स होर, होर दे समझाईआ। कत्तक कहे जन

भगतां प्रभू जाणा बौहङ्ग, बौहङ्ग गले लगाईआ। इक्को मंजल इक्को दवारा इक्को नाम लगा के पौङ्ग, पारब्रह्म प्रभ आपणा घर वरवाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच दा मेला लए मिलाईआ। (९ कत्तक सै सं ५)

* * * *

१४) माघ कहे मैं प्रभ दा हुक्म सुणना हो के मौजूद, जो मुफलिसां रिहा अपणाईआ। जुग जुग बदलदा गिआ अरूज, अर्श फर्श वेख वरवाईआ। कलिजुग रहे ना अखीरी हदूद, हजरत दए गवाहीआ। मनमत करनी नेसतो नाबूद, कूड़ी क्रिया देणी मिटाईआ। नानक गोविन्द दे के गिआ सबूत, अकर्वर अकर्वरा वंड वंडाईआ। कोई खेल ना समझे पंज तत्त काया कलबूत, अन्तर अन्तर पड़दा कोई ना लाहीआ। अकर्वरां विच्छों पत्थरां विच्छों सत्थरां विच्छों लभ्दे महिबूब, जगत नेत्रां चार कुण्ट अकर्व उठाईआ। भेद समझ के एका दूज, दूआ एका जोड़ ना कोई जुड़ाईआ। अन्तम सभ ने कर के जाणा कूच, कूचा गली रहण कोई ना पाईआ। बिन भगतां किसे नहीं औणी साची सूझ, समझ नाल रमज ना कोई मिलाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, देवणहारा साचा वर, धुर फरमाणा इक्क दृढ़ाईआ। (१३ १६०)

* * * *

१५) धुर दा हुक्म कहे जो रिहा दस्सदा, दहि दिशा हुक्म सुणाईआ। जिस दवारे रिहा वसदा, सचरवण्ड सोभा पाईआ। जिस प्रेमी नाल रिहा हस्सदा, प्रीतम तककया बेपरवाहीआ। जिस दा खेल वेख्या जुग चौकड़ी रस दा, रथवाही हो के सेव कमाईआ। सो वेस वटाए दया कमाए रूप प्रगटाए पुररव समरथ दा, समां समें विच्छों बदलाईआ। जो भगत सुहेले सद्दा, सन्तन रंग रंगाईआ। झगड़ा मुका के शाहरग दा, शहनशाह आपणा घर दए समझाईआ। जिथे इक्को दीपक जगदा, दिवस रैण होए रुशनाईआ। झगड़ा मुक जाए काअबे वाले हज्ज दा, शिवदवाला मन्दर मठ सीस ना कोई झुकाईआ। सच सिँधासण पुररव अबिनाशण इक्को सजदा, सजदयां दा लेखा दए मुकाईआ। नूर नुराना हो के दगदा, दगेबाजी दए गवाईआ। जो सभ नूं घट घट भीतर हो के तक्कदा, बिनां अकर्वां अकर्व खुलाईआ। उह खेल करे जग सच दा, साचे दी साची सच वडयाईआ। सचरवण्ड दवारा कहे मैं ओसे पुररव अकाल नाल वसदा, जो मेरे अंदर सोभा पाईआ। गुर अवतार पैगम्बर चरन दवारे सद्दा, हुक्मी हुक्म मनाईआ। कोई लेख ना जाणे अज्ज दा, कलकाती कर्म कांड ना कोई कटाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, फरमाण आपणा रिहा सुणाईआ। (२४ माघ शै सं ९)

* * * *

੧੬) ਮਾਘ ਕਹੇ ਮੈਂ ਅਗਗ ਵੇਖਿਆ ਹੋ ਕੇ ਨੇਡੇ, ਬਿਨ ਅਕਰਵਾਂ ਅਕਰਵ ਖੁਲਾਈਆ। ਸੂਛਟੀ ਵਿਚਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਝੋੜੇ, ਝਗੜਾ ਹੋਏ ਲੋਕਾਈਆ। ਪ੍ਰਮੂਦੇਣ ਵਾਲਾ ਤਲਟੇ ਗੇਡੇ, ਲਢੂ ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਪੀਰ ਪੈਗਗਬਰ ਰਹੇ ਭਵਾਈਆ। ਕੂਡਿਆਂ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਰਹਣੇ ਨਹੀਂ ਡੇਰੇ, ਝੂਠਾ ਗੁਰੂ ਨਾ ਕੋਈ ਅਰਖਵਾਈਆ। ਸਭ ਦੇ ਫੜ ਕੇ ਡੋਬਣੇ ਬੇਡੇ, ਹੁਕਮੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਰੁਝਾਈਆ। ਸ਼ਬਦੀ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਆ ਗਏ ਧੇਰੇ, ਅਗੇ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਛੁਡਾਈਆ। ਧਰਮ ਰਾਜ ਦੇ ਅਗੇ ਢਹ ਢਹ ਹੋਣੇ ਢੇਰੇ, ਡੇਰੀ ਅਵਰ ਨਾ ਕੋਈ ਲਗਾਈਆ। ਜੇ ਪੁਛੇ ਕੋਈ ਕੋਹੜੇ ਕੋਹੜੇ, ਜੋ ਬਿਨਾ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਦੇ ਇ਷ਟ ਰਹੇ ਮਨਾਈਆ। ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਪੈਗਗਬਰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਗਏ ਬਥੇਰੇ, ਜੁਗ ਚੌਕੜੀ ਨਿਤ ਨਵਿਤ ਫੇਰੀਆਂ ਪਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਖ੍ਯ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਲਿਜੁਗ ਕਾਧਾ ਦੇਣੀ ਬਦਲਾਈਆ। (੧੬—੧੨੧)

* * * *

੧੭) ਛੁਰਾ ਕਹੇ ਮੇਰਾ ਰੂਪ ਤਿਰਖਾ, ਤਿਰਖੀ ਧਾਰ ਜਣਾਈਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਲੇਖ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ਨੇ ਲਿਖਾ, ਅਗੇ ਹੋ ਨਾ ਕੋਈ ਅਟਕਾਈਆ। ਜੇਹੜਾ ਧਰਮ ਦੀ ਧਾਰ ਵਿਚਚ ਪੂਰਾ ਦਿਸੇ ਨਾ ਸਿਖਾ, ਸਿਖ ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਚ ਨਾ ਕੋਈ ਸਮਾਈਆ। ਉਸ ਦਾ ਸਦੀ ਚੌਧਰੀਂ ਅੰਜ਼ਮ ਨਿਕਲੇ ਸਿਵਾ, ਸਿਵੇਬਾਜੀ ਖਲਕ ਖੁਦਾਈਆ। ਕੀਮਤ ਪੈਣੀ ਨਹੀਂ ਪਤਥਰ ਇਛਾਂ, ਮਡੀ ਗੋਰ ਰੰਗ ਨਾ ਕੋਈ ਰੰਗਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਖ੍ਯ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦੀ ਖੇਲ ਆਪ ਖਿਲਾਈਆ। (੨੪ ਮਾਘ ਸ਼ੈ ਸਾਂ ੭)

* * * *

੧੮) ਚੇਤ ਕਹੇ ਮੈਂ ਵੇਖ ਕੇ ਹੋਧਾ ਆਪ ਹੈਰਾਨ, ਬਿਨ ਹੈਰਾਨੀਊੰ ਹੈਰਾਨੀ ਆਈਆ। ਧੁਰ ਫਰਮਾਣ ਸੁਣ ਕੇ ਸ਼ਬਦੀ ਸਮਯੋ ਨਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ, ਵਿਦਾ ਵਿਚਚ ਜਗਤ ਵਡਧਾਈਆ। ਪੈਗਗਬਰਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਪਢਨ ਕਲਾਮ, ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ਦਾ ਕਲਮਾ ਸੁਣਨ ਕੋਈ ਨਾ ਆਈਆ। ਪਤਥਰਾਂ ਵਾਲਾ ਤਤਿਆਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਯਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਮ, ਹਰ ਘਟ ਵਸਤਾ ਰਾਮ ਨਾ ਕੋਈ ਮਨਾਈਆ। ਗੁਰਾਂ ਚਰਾਵਣ ਵਾਲਾ ਬਾਂਸਰੀ ਵਜਾਵਣ ਵਾਲਾ ਸਰਖੀਆਂ ਖੇਲ ਖਿਲਾਵਣ ਵਾਲਾ ਮਨਨਦੇ ਕਾਹਨ, ਧੁਰ ਦਾ ਕਾਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਏ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਘਰ ਘਰ ਬਣਧਾ ਰਹੇ ਮਹਿਮਾਨ, ਲਕਖ ਚੁਰਾਸੀ ਸੁਰਤੀ ਗੋਪੀ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਪਰਨਾਈਆ। ਸਾਚਾ ਬੇਨਜੀਰ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਏ ਕਿਸੇ ਅਮਾਮ, ਕਲਮਧਾਂ ਵਿਚਚ ਸੀਸ ਸੰਬੰਧ ਝੁਕਾਈਆ। ਵੁਜੂਆਂ ਵਿਚਚ ਕਰਨ ਇਸਨਾਨ, ਸ਼ਰਅ ਸ਼ਰੀਅਤ ਹੋਏ ਵੈਰਾਨ, ਲਾਸ਼ਰੀਕ ਦਰਸ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਈਆ। ਨਾਨਕ ਸਰਗੁਣ ਗੌਂਦੇ ਗਾਨ, ਤਤਿਆਂ ਵਾਲਾ ਕਰਨ ਧਿਧਾਨ, ਅਕਰਵਰਾਂ ਦਾ ਦੇਣ ਪਰਮਾਨ, ਨਿਰਗੁਣ ਜੋਤ ਤਕਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਭਗਵਾਨ, ਜੋ ਨਾਨਕ ਨਾਨਕ ਆਪਣੇ ਵਿਚਚ ਸਮਾਈਆ। ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਕਹ ਕੇ ਥਕਕੀ ਜ਼ਬਾਨ, ਬਾਹਰ ਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਚਿਲਲਾ ਕਮਾਨ, ਬਾਜ ਤਡਦਾ ਕੇਹੜੇ ਅਸਮਾਨ, ਨੀਲਾ ਹਿਣਕੇ ਕੇਹੜੇ ਦਾਲਾਨ, ਸਭ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ, ਵੇਖ ਕੇ ਸੀਸ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਵਾਈਆ। (੧੬ ੩੩੦)

* * * *

१६) राग छतीसा रहण ना पावणा, गुर नानक बण्या इक्क लिखार। हरि का सूप्रगट नजरी आवणा, सतिगुर पूरा किरपा करे आप निरँकार। तीर्थ तड्ड ना किसे नहावणा, अठसठ आप खुआर, गुरसिख तेरे चरन चुम्मे आण। मन्दर मस्जिद मठ शिवदवाले सीस ना किसे झुकावणा, काया मन्दर अंदर आपणे सच्चा गुरुद्वार। घर राम रामा सीता सुरती आप परनावणा, साचा चिला रिचे धनुश बाण। काहना कृष्णा बंसरी इक्क वजावणा, राधा सुरती करे ध्यान। साचा स्वामी संग निभावणा, मेल मिलाए श्री भगवान। नाम सति सति नाम साचे घर बहावणा, नानक निरगुण मेला दो जहान। गुर गोबिन्द दरस गुरमुख विरले पावणा, कलिजुग जीव ना सके कोई पछाण। हउमे हंगता दुःख सर्ब कुरलावणा, उजल मुख ना कोई जहान। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, देवणहारा साचा वर, गुरमुख साचे आप तरावणा।

२०) कबीर राम किसे ना जाणिआ, रविआ अन्तर मीत। कबीर एका राम पछाणया, ना ठंडा ना सीत। कबीर एका रंग माणया, आदि जुगादी गाए एका गीत। आप सुणाए आपणी अकथ्थ कहाणीआ, जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, एका देवे वस्त अनडीठ। लोगो राम पछाणो, कबीर कूके दए दुहाईआ। आपणे अंदर आपणा राम जाणो, बाहर लभ्मे ना किसे थाईआ। एका सतिगुर साचा चरन कँवल ध्यानो, धरत धवल दए वडयाईआ। गुर का शब्द मिले बबाणो, साचे राम लए मिलाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, कबीर दिता एका वर, एका राम राजा राम आप दरसाईआ। (०६ ६५०)

२१) दर घर साचे गावणा, हरि पातशाह सुल्तान। सति पुरख निरञ्जन इक्क मनावणा, अबिनाशी करता दो जहान। दूसर सीस ना किसे झुकावणा, अन्तम मिटे सर्व निशान। पुरख अकाल एका नजरी आवणा, चार वरनां इक्क ज्ञान। एका इष्ट ध्यान लगावणा, साचा इष्ट श्री भगवान। पत्थर कागज किसे ना पार लँघावणा, गा गा थकके वेद पुरान। अज्जील कुरानां एह समझावणा, साचा नबी देवे सच्चा इक्क ईमान। अमाम अमामा आप अखवावणा, आपे मेटे पंज शैतान। दामनगीर दामन आप फङ्गावणा, आप सुणाए अल्ला इक्क राम। दर दरवाजा इक्क खुलावणा, जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी जोत धर, पंचम मेला साचे घर, पंचम मोह आप चुकावणा। (०६—४४७)

२२) चार वेद ब्रह्मे आई हार, थिर कोई रहण ना पाईआ। चारे बाणी करे पुकार, उच्ची कूक कूक सुणाईआ। हरि का मन्दर अपर अपार, दिस किसे ना आईआ। लक्ख चुरासी

ਇਹਾਂ ਪਥਰਾਂ ਅਗੇ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ, ਨਿਰਗੁਣ ਇਘ ਨਾ ਕੋਈ ਮਨਾਈਆ। ਗ੍ਰਨਥੀ ਪਨਥੀ ਹੋਏ ਬੇਹਾਲ, ਗੋਬਿੰਦ ਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਆਈਆ। ਚਾਰ ਧਾਰੀ ਤੇਰਾ ਸਜ਼ਜਣ ਸੁਹੇਲਾ, ਇਕ ਇਕਲਾ ਮਾਹੀਆ। ਮੁਹਮਦ ਮਾਂਗਦ ਅਨੱਤਮ ਵੇਲਾ, ਇਕ ਮਾਂਗ ਮਾਂਗਈਆ। ਚੌਦਾਂ ਤਬਕ ਹੋਏ ਵੇਹਲਾ, ਸਦੀ ਚੌਧਰੀਂ ਨਾਲ ਰਲਾਈਆ। ਅਚਰਜ ਰਖੇਲ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਭ ਰਖੇਲਾ, ਅਮਾਮ ਅਮਾਮਾ ਰੂਪ ਵਟਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਚਾਰ ਚਾਰ ਆਪ ਸਾਲਾਹੀਆ। ਚਾਰ ਸਾਲਾਹੇ ਸਲਾਹਵਣ ਜੋਗ, ਯੁਗਤੀ ਆਪਣੇ ਹਤਥ ਰਖਾਈਆ। (੧੦ ੭੬੪)

* * * *

੨੩) ਸਮਤ ਉਨ੍ਨੀਸਾ ਨੇਡੇ ਔਣਾ, ਪਾਨ੍ਧੀ ਪਨਥ ਮੁਕਾਈਆ। ਆਪਣਾ ਕੀਤਾ ਆਪੇ ਪੌਣਾ, ਦੂਸਰ ਭਾਰ ਨਾ ਕੋਈ ਉਠਾਈਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੁਹਮਦ ਗੈਣਾ, ਤਿਸ ਜਹਿਮਤ ਦਾ ਵਰਖਾਈਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਈਸਾ ਮੂਸਾ ਸਾਂਗ ਨਿਮੈਣਾ, ਤਿਸ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਮੁਕਾਈਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕ੃ਣ ਧਯੈਣਾ, ਤਿਸ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਗੇਡਾ ਗੇਡੇ ਵਿਚਚ ਭਵਾਈਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਰਾਮ ਦਸਰਥ ਬੇਟਾ ਇਕ ਧਯੈਣਾ, ਤਿਸ ਜੂਨੀ ਜੂਨ ਭਵਾਈਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਰਾਮ ਰਮਾਧਾ ਇਕ ਪੌਣਾ, ਸੋ ਲਕਖ ਚੁਰਾਸੀ ਪਾਰ ਕਰਾਈਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਨਾਨਕ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰੂ ਧਯੈਣਾ, ਤਿਸ ਦੇਵੇ ਫੜ ਸਜਾਈਆ। ਗੋਬਿੰਦ ਕਹੇ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਇਕ ਮਨੈਣਾ, ਦੂਸਰ ਓਟ ਨਾ ਕੋਈ ਤਕਾਈਆ। ਸਮਤ ਉਨ੍ਨੀ ਨੇਡੇ ਔਣਾ, ਸਭ ਨੂੰ ਫੜ ਫੜ ਦਾ ਸਜਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਭਾਣਾ ਆਪਣੇ ਹਤਥ ਰਖਾਈਆ। (੧੦ ੮੧੫)

* * * *

੨੪) ਹਰਿ ਸਾਂਗਤ ਜੋ ਕਹਣਾ ਕਹੇ, ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਂਗ ਮਾਂਗਿੰਦਾ। ਦਰ ਆਯਾ ਜੋ ਲਹਣਾ ਲੈਣਾ ਲਏ, ਅਨਮੁਲਡੀ ਦਾਤ ਝੋਲੀ ਪਾਇੰਦਾ। ਹਰਿ ਸਰਨਾਈ ਜਿਸ ਬਹਿਣਾ ਜਾਏ ਬਹ, ਸਚ ਸਿੱਧਾਸਣ ਇਕ ਵਰਖਾਇੰਦਾ। ਨਾਤਾ ਤੋਡੇ ਤੈਗੁਣ ਤੈ, ਤੈਗੁਣ ਅਤੀਤਾ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਰੰਗਿੰਦਾ। ਲੇਖਾ ਚੁਕਕੇ ਤੂਂ ਮੈਂ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਭ ਇਕਕੋ ਨਜ਼ਰੀ ਆਇੰਦਾ। ਅਮ੃ਤ ਧਾਰ ਵਹਾਏ ਸਾਚੀ ਨੈਂ, ਝਿਰਨਾ ਨਿਝਾਰ ਇਕ ਝਿਰਾਇੰਦਾ। ਮਨਮਤ ਮਰੋ ਨਾ ਖਵ ਖਵ, ਗੁਰਮਤ ਇਕਕੋ ਇਕ ਦੂਢਾਂਇੰਦਾ। ਕਲਿਜੁਗ ਝੂਠਾ ਬੁਰਜ ਜਾਣਾ ਢਹ, ਥਿਰ ਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਨਾ ਆਇੰਦਾ। ਲਕਖ ਚੁਰਾਸੀ ਜਾਣਾ ਗਹ, ਬਣ ਕਿਰਸਾਣਾ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇੰਦਾ। ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਦੀਨ ਦਿਨ ਦੀ ਇਕਕੋ ਹੋਣੀ ਜੈ, ਗੋਬਿੰਦ ਸੂਰਾ ਫਤਹਿ ਡੱਕਾ ਇਕ ਵਜਾਇੰਦਾ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਬੀਸਵੀਂ ਸਦੀ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪ ਉਠਾਇੰਦਾ।

* * * *

੨੫) ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰ ਕਹ ਕੇ ਗਿਆ ਮਹਾਂਬਲੀ ਉਤਰੇ ਅਵਤਾਰ, ਮਾਤ ਪਿਤ ਨਾ ਕੋਈ ਬਣਾਈਆ। ਮੁਹਮਦ ਕਹ ਕੇ ਗਿਆ ਆਏ ਅਮਾਮ ਧਾਰ, ਧਾਰੀ ਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਮਾਈਆ। ਈਸਾ ਕਹੇ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਫੇਰਾ ਮਾਰੇ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ, ਬੇਪਰਵਾਹ ਸਚਾ ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹੀਆ। ਮੂਸਾ ਕਹੇ ਜਿਸ ਦਾ ਜਲਵਾ ਤਕਕ ਕੇ ਡਿਗਾ ਮੂਹਂ ਦੇ ਭਾਰ, ਅਨੱਤਮ ਫੜ ਕੇ ਬਾਹੋਂ ਲਏ ਉਠਾਈਆ। ਵੇਦ ਵਿਆਸਾ ਲਿਖ ਕੇ ਗਿਆ ਅਪਾਰ,

पूत सपूता ब्रह्मण गौडा उच्चा टिल्ला परबत दए सुहाईआ। पुरख अकाल दीन दयाल कहे मेरी किसे ना पाई सार, थोड़े थोड़े इशारे गिआ जणाईआ। कलिजुग अन्तम इक्क इकल्ला आवे आपणी वार, वारता सभ दी वेख वरखाईआ। कागद कलम शाही ना लिखणहार, कातब रोवण जारो जार, तुआकब करे बेपरवाहीआ। सतिजुग त्रेता द्वापर कलिजुग तेरी आदत दीन मज्जहब ज्ञात पात जुग चौकड़ी दित्ती वगाड़, मनमत कूड़ा राह चलाईआ। अग्गे इक्को इबादत दस्से हरि निरँकार, सरखावत आपणी झोली पाईआ। उल्फत करे सर्ब संसार, गफलत कोई रहण ना पाईआ। महिफल ला के गुर अवतार, पीर पैगंबर नगमा नाम सुणाईआ। इक्को शमा होए उजिआर, दीपक दीआ डगमगाईआ। दूसर कोई ना करे निमस्कार, बिन पुरख अकाल सीस ना कोई झुकाईआ। वाअदा कीता गुर अवतार, सतिजुग त्रेता द्वापर कलिजुग वंड वंडाईआ। भरमे भुल्ले ना कोई संसार, भरम भुलेखवे विच्च हरि जू कदे ना आईआ। लिखयां पढ़यां एह करनी विचार, बिन लेखा लिखयां नजर किसे ना आईआ। हरि का लेखा सदा लिखण पढ़न तों बाहर, अलफ ये हद ना कोई वंडाईआ। निककी निककी पीर पैगंबरां नाल करदा रिहा गुफ्तार, गुफ्त आपणा राह जणाईआ। जे कोई अगाँह हो के वेरवे दिसे परवरदिगार, नूर नुराना नजर किसे ना आईआ। इक्को सतिगुर नानक पुरख अबिनाशी आपणे चरन दए वरखाल, सचखण्ड दुआरे दित्ती वडयाईआ। कबीर जुलाहे प्रीती बज्जी नाल, श्री भगवान आप निभाईआ। (१४ १८)

* * * * *

२६) हुक्मे अंदर कोटन नाम, नाम नाम प्रगटाईआ। हुक्मे अंदर इष्ट देव भगवान, विष्णुं बण बण सेव कमाईआ। हुक्मे अंदर चतुरभुज हो प्रधान, हुक्मे अंदर आदि शक्त बणे माईआ। हुक्मे अंदर अष्टभुज हो बलवान, बल आपणा दए दरसाईआ। हुक्मे अंदर ओम ओम निशान, हुक्मे अंदर सोहँ धार चलाईआ। हुक्मे अंदर सत्या राम, हुक्मे अंदर कृष्ण कृष्ण वडयाईआ। हुक्मे अंदर सजदा सीस सलाम, हुक्मे अंदर सलामा अलैकम सिफ्त सलाहीआ। हुक्मे अंदर मंतर सतिनाम, सृष्ट सबाई दए जणाईआ। हुक्मे अंदर वाहिगुरू फ़तह डंका वज्जे विच्च जहान, दो जहानां आप जणाईआ। हुक्मे अंदर शास्त्र सिमरत वेद पुरान, जुग चौकड़ी देण गवाहीआ। हुक्मे अंदर वेद व्यासा लिख के लेख गिआ महान, पूत सपूता ब्रह्मण गौडा उच्चे टिल्ले परबत आपण आसण लाईआ। हुक्मे अंदर मूसा दे के गिआ पैगाम, उच्ची कूक कूक सुणाईआ। हुक्मे अंदर ईसा कहि के गिआ मेरा पिता अमाम, मेरे पिच्छे फेरा पाईआ। हुक्मे अंदर मुहम्मद निउँ निउँ करदा गिआ सलाम, परवरदिगार ध्यान लगाईआ। हुक्मे अंदर चौदां तबक दे कलाम, कलमा बिन रसना जिहा गिआ पढ़ाईआ। हुक्मे अंदर नानक निरगुण साचा दस्स के गिआ निशान, महांबली उतरे वाहो दाहीआ। निहकलंक नौजवान, ना पिता ना माईआ। गोबिन्द कर के गिआ परवान, कल कलकी फेरा पाईआ। प्रगट होए मर्द मरदान, सच मरदानगी आप कमाईआ। इक्क उठाए धर्म निशान, दो जहानां दए भुलाईआ। राओं रंक सर्ब मिट जाण, ऊँच नीच रहण कोई ना पाईआ। सारे गाइण पुरख अकाल, इष्ट देव इक्को इक्क नजरी आईआ। सम्बल वसे धाम सच मकान, मन्दर इक्को

इकक रुशनाईआ। जुग चौकड़ी लेरवा चुकाए आण, नव नौं पैंडा दए मुकाईआ। विष्ण ब्रह्मा शिव सीस झुकाण, सिर सके ना कोई उठाईआ। त्रैगुण माया होए हैरान, पंज तत्त चले ना कोई चतुराईआ। बुद्धि देवे ना कोई ज्ञान, मत मतवाली नैण शरमाईआ। मन मनुआ ना नद्वे शैतान, शरअ करे ना कोई लड़ाईआ। वेरवणहारा दीन ईमान, इस्म आज्जम इकको इकक दरसाईआ। मिहबान बीदो बी ख्वैर या इल्लाही हो प्रधान, नूर इल्लाही इकक दरसाईआ। साहिब सतिगुर वड बलवान, शाह पातशाह फेरा पाईआ। चौदां लोकां खाली करे दुकान, खालक खलक वेरवे थाउँ थाईआ। चौदां रतन मिटे निशान, सोलां कलां ना कोई वडयाईआ। चौदां विद्या बणे नादान, लोक चले ना कोई चतुराईआ। गुर अवतार पीर पैगंबर वेरव वेरव खुशी मनाण, प्रभ साचा संग रखाईआ। कलिजुग अन्त श्री भगवन्त दो जहानां बदल दए नज्जाम, निरगुण आपणा हुक्म वरताईआ। नौं रवण्ड पृथ्मी सत्त दीप लक्ख चुरासी नजरी आए इकक भगवान, पंज तत्त गुरु ना कोई मनाईआ। हरि का शब्द होए बलवान, दो जहानां फिरे वाहो दाहीआ। राज राजान शाह सुलतान सीस सर्ब झुकाण, नैण सके ना कोई उठाईआ। शास्त्र सिमरत वेद पुरान जस सारे बह बह गाण, वाह वा वाह वा गुरु तेरी वडयाईआ। तेरा भेव ना पाए कोई विच्च जहान, महिमा सके ना कोई सुणाईआ। सचरवण्ड निवासी तेरा खेल महान, आदि जुगादि जुगा जुगन्तर तेरा लेख ना कोई लिखाईआ। कलम शाही कागङ्ज नेत्र रोण नीर बहाण, समुंदर सत्त मस दए दुहाईआ। बसुधा कहे मैं बाली नछी अंजाण, भार जरा ना सकां उठाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, हुक्मे अंदर जुग चौकड़ी पार कराईआ। (१४—२१८ २१६)

* * * *

२७) पुररव अबिनाशी हर घट वसे, घट घट रिहा समाईआ। इस दे कोलों कर के की कोई नस्से, भज्जयां राह कोई ना पाईआ। कूड़ी क्रिया अंदर सारे फसे, प्रभ भुल्लया बेपरवाहीआ। सतिजुग त्रेता द्वापर कलिजुग सिल पाथर पाणी मिटी कलम शाही टेकदे रहे मथ्ये, मस्तक हरि ना कोई निवाईआ। कलिजुग अन्तम मिलदे धक्के, धक्का श्री भगवान लगाईआ। शास्त्र वेद पुरान पढ़ पढ़ सारे अक्के, आरखर मेल ना कोई मिलाईआ। फिर फिर आए मदीने मक्के, मसला हल्ल ना कोई कराईआ। पुराणे चीथड़ सभ दे फटे, तन बस्तर रंग ना कोई रंगाईआ। अञ्जील कुरान खाणी बाणी दस्सदी रही पते, पतिपरमेश्वर गोद ना कोई बहाईआ। गुर अवतारां पीर पैगंबरां लेख लिखे, लिख लिख लेख जगत गए समझाईआ। पारब्रह्म प्रभ गुरमुख विरले आया हिस्से, जिस जन आपणा मेल मिलाईआ। बाकी इकक दूजे नूं पुच्छण प्रभ जू वसे किथे, टिकाणा सके ना कोई जणाईआ। सारे खेल सुणन अनडिठे, वेरवण नैण कोई ना पाईआ। सच दस्सण तों सारे फिके, कूड़ नाल जगत वडयाईआ। बाहरों बस्तर दिसण चिढ़े, अंदर दुरमत मैल भराईआ। माया ममता हृषि विके, पंडत पांधे मुल्लां शेरव ग्रन्थी पन्थी साचा संख ना कोई वजाईआ। प्रभ साचे दी कोई ना बहे छाती उप्पर हिके, गलवकड़ी कोई ना पाईआ। बिन गुरमुखां बाला कोई ना बणे निकके, नन्ही नन्ही गुफतार ना कोई सुणाईआ। दीन मज्जूब ने सारे भिटे, बिन भगतां निर्मल रूप ना कोई

ਦਰਸਾਈਆ। ਜਲ ਧਾਰਾ ਗੱਗਾ ਬਾਹਰੋਂ ਮਾਰਦੇ ਪਾਣੀ ਛਿਟੇ, ਸੰਸਾ ਰੋਗ ਅੰਦਰ ਨਾ ਕੋਈ ਸੁਕਾਈਆ। ਕੂੰਡੀ ਸੇਜਾ ਸਾਰੇ ਲੇਟੇ, ਪਲੱਘ ਰੰਗੀਨ ਨਾ ਕੋਈ ਵਰਖਾਈਆ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਪਿਤ ਪੁਤ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਬੇਟੇ, ਆਪਣਾ ਪਿਤ ਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਆਈਆ। ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜੁਗ ਚੌਕੜੀ ਨਿਰਗੁਣ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖੇ, ਸਚਰਖਣਡ ਬੈਠਾ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਹਤਥ ਸਰਬ ਦੇ ਲੇਖੇ, ਲੇਖੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਪੀਰ ਪੈਗਗਬਰ ਸੇਵਾ ਲਾਈਆ। ਕਲਿਜੁਗ ਅੰਤਮ ਪਾ ਕੇ ਬੈਠਾ ਆਪ ਮੁਲੇਖੇ, ਭਰਮ ਗਢ ਨਾ ਕੋਈ ਤੁਝਾਈਆ। ਹਰਿਜਨ ਵਿਰਲਾ ਆ ਕੇ ਪੇਖੇ, ਜਿਸ ਅੰਤਰ ਆਪਣੀ ਬੂੰਝ ਬੁਜ਼ਾਈਆ। ਪੂਰਬ ਜਨਮ ਦੇ ਰਕਖੇ ਚੇਤੇ, ਅਮੁਲ ਮੁਲ ਕਦੇ ਨਾ ਜਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਸਤਿਗੁਰ ਦਾਤਾ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆ। (੧੪—੫੨੬)

* * * *

੨੮) . . . . . ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕੇ ਵਿ਷ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ, ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਪਿਤਾ ਪੂਤ ਸ਼ਬਦੀ ਢੋਲਾ ਦਿਆਂ ਸੁਣਾਈਆ। ਚਾਰ ਕੁਣਟ ਦਾਹਿ ਦਿਸ਼ਾ ਵੇਰਖਾਂ ਮਾਰ ਧਿਆਨ, ਬਿਨ ਅਕਰਖਾਂ ਅਕਰਖ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆ। ਸਾਚਾ ਖਣਡਾ ਤੀਰ ਕਮਾਨ, ਸ਼ਬਦੀ ਚਿਲਲਾ ਇਕ ਉਠਾਈਆ। ਕੂੰਡ ਕੁਡਿਆਰੇ ਮੇਟਾਂ ਸ਼ੈਤਾਨ, ਜੇਹੜੇ ਮੇਰੇ ਨਾਉੰ ਨੂੰ ਵਡਾ ਰਹੇ ਲਗਾਈਆ। ਮਾਲਕ ਹੋ ਕੇ ਹਕ ਸੁਕਾਮ, ਘਰ ਘਰ ਕਰਾਂ ਸਫਾਈਆ। ਸਭ ਦਾ ਬਦਲ ਦੇਣਾ ਨਿਜਾਮ, ਨੌਬਤ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਵਜਾਈਆ। ਉਲਟ ਪੁਲਟ ਕਰਨਾ ਏਹ ਮੇਰਾ ਖੇਲ ਅਸਾਨ, ਸ੃਷ਟ ਸਬਾਈ ਦਿਆਂ ਮੁਆਈਆ। ਸੂਰਬੀਰ ਬਣ ਕੇ ਚੁਸ਼ਤ ਜਵਾਨ, ਜੋਵਨ ਵੇਰਖਾਂ ਚਾਈ ਚਾਈਆ। ਨਾਮ ਸਾਂਦੇਸ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਧੁਰ ਫਰਮਾਣ, ਸੁਨੇਹੜੇ ਸਭ ਨੂੰ ਦਿਆਂ ਘਲਾਈਆ। ਸੋਧਾ ਰਹੇ ਨਾ ਕੋਈ ਅੰਜਾਣ, ਬੁਧੀ ਬਿਬੇਕ ਦਿਆਂ ਬਣਾਈਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਤਥਰਾਂ ਇਛ੍ਹਾਂ ਕਾਗਜਾਂ ਨੂੰ ਮਨਨਿਆਂ ਭਗਵਾਨ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਿਆਂ ਸਜਾਈਆ। ਜਿਸ ਕੇਲੇ ਮੇਰਾ ਪਹਲਾ ਸਮਤ ਚਢਿਆ ਆਣ, ਪਂਚਮ ਜੇਠ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈਆ। ਜਗਤ ਕੂੰਡ ਕੁਡਿਆਰੇ ਸਾਧਾਂ ਸੱਤਾਂ ਦੇ ਵੇਰਖਾਂ ਮਕਾਨ, ਕਾਧਾ ਖੇਡੇ ਫੋਲ ਫੁਲਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਧੁਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਕ ਮਨਾਈਆ। (੧੮ ੫੭੯)

* * * *

੨੯) ਧੁਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਹੇ ਜੋ ਰਿਹਾ ਦਸ਼ਦਾ, ਦਹ ਦਿਸ਼ਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਈਆ। ਜਿਸ ਦਵਾਰੇ ਰਿਹਾ ਵਸਦਾ, ਸਚਰਖਣਡ ਸੋਭਾ ਪਾਈਆ। ਜਿਸ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਹੁਸ਼ਦਾ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਤਕਕਾ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਖੇਲ ਵੇਖਦਾ ਜੁਗ ਚੌਕੜੀ ਰਸ ਦਾ, ਰਥਵਾਹੀ ਹੋ ਕੇ ਸੇਵ ਕਮਾਈਆ। ਸੋ ਵੇਸ ਵਟਾਏ ਦਿਆ ਕਮਾਏ ਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਪੁਰਖ ਸਮਰਥ ਦਾ, ਸਸਮਾਂ ਸਮੇਂ ਵਿਚਵੋਂ ਬਦਲਾਈਆ। ਜੋ ਭਗਤ ਸੁਹੇਲੇ ਸਦਦਾ, ਸੱਤਾਨ ਰੰਗ ਰੰਗਾਈਆ। ਝਗੜਾ ਸੁਕਾ ਕੇ ਸ਼ਾਹਰਗ ਦਾ, ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹ ਆਪਣਾ ਘਰ ਦਾ ਸਮਝਾਈਆ। ਜਿਥੇ ਇਕਕੋ ਦੀਪਕ ਜਗਦਾ, ਦਿਵਸ ਰੈਣ ਹੋਏ ਰੁਸ਼ਨਾਈਆ। ਝਗੜਾ ਸੁਕ ਜਾਏ ਕਾਅਬੇ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ ਦਾ, ਸ਼ਿਵਦਵਾਲਾ ਮਨਦਰ ਮਠ ਸੀਸ ਨਾ ਕੋਈ ਝੁਕਾਈਆ। ਸਚ ਸਿੱਧਾਸਣ ਪੁਰਖ ਅਬਿਨਾਸ਼ਣ ਇਕਕੋ ਸਜਦਾ, ਸਜਦ੍ਯਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਦਾ ਸੁਕਾਈਆ। ਨੂਰ ਨੁਰਾਨਾ ਹੋ ਕੇ ਦਗਦਾ, ਦਗੇਬਾਜੀ ਦਾ ਗਵਾਈਆ। ਜੋ ਸਭ ਨੂੰ ਘਟ ਘਟ ਭੀਤਰ ਹੋ ਕੇ ਤਕਕਦਾ, ਬਿਨਾਂ ਅਕਰਖਾਂ ਅਕਰਖ ਖੁਲਾਈਆ। ਉਹ ਖੇਲ ਕਰੇ ਜਗ ਸਚ ਦਾ, ਸਾਚੇ ਦੀ ਸਾਚੀ ਸਚ ਵਡਿਆਈਆ। ਸਚਰਖਣਡ ਦਵਾਰਾ ਕਹੇ ਮੈਂ ਓਸੇ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਨਾਲ ਵਸਦਾ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਸੋਭਾ ਪਾਈਆ। ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਪੈਗਗਬਰ ਚਰਨ ਦਵਾਰੇ ਸਦਦਾ, ਹੁਕਮੀ ਹੁਕਮ ਮਨਾਈਆ। ਕੋਈ ਲੇਖ ਨਾ ਜਾਣੇ ਅਜ਼ਜ ਦਾ, ਕਲਕਾਤੀ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਨਾ ਕੋਈ ਕਟਾਈਆ।

ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਫੁਰਸਾਣ ਆਪਣਾ ਰਿਹਾ ਸੁਣਾਈਆ। (੨੪ ਮਾਘ
ਸ਼ੈ ਸਂ ੧ ੧੬ ੧੯੬)

* * * *

੩੦) ਨੂਰ ਦਾ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ ਹੁਸੀਨ, ਚਮਮ ਦ੃਷ਟੀ ਭਰਮੀ ਕੂੜ ਲੋਕਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਧੁਰ ਦਾ ਵਰ, ਸਤਿ ਸਂਦੇਸ਼ਾ ਇਕ ਸੁਣਾਈਆ। ਸਦੀ ਚੌਥੀਵੀਂ ਕਹੇ ਗੁਰ ਦਸ ਮਾਰੋ ਜਾਤੀ, ਪਰਦਾ ਅੱਤਰ ਨਿਰੰਤਰ ਖੋਲ੍ਹ ਖੁਲਾਈਆ। ਚਾਰੋਂ ਕੁਣਟ ਅਨ੍ਧੇਰੀ ਰਾਤੀ, ਸਾਚਾ ਚਨਦ ਨਾ ਕੋਈ ਚਮਕਾਈਆ। ਆਤਮ ਬ੍ਰਹਮ ਬਣੇ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਠੀ, ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਰਹੀ ਕੁਰਲਾਈਆ। ਨਿਰਗੁਣ ਧਾਰ ਦਿਸੇ ਕੋਈ ਨਾ ਸਾਥੀ, ਸਰਗੁਣ ਪ੍ਰਯਣ ਚਾਈ ਚਾਈਆ। ਬਿਰਹੋਂ ਤੀਰ ਲਗਾਵੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕਾਤੀ, ਕਾਧ ਕੂੜ ਵਿਕਾਰ ਨਾ ਕੋਈ ਮਿਟਾਈਆ। ਅਮ੃ਤ ਕਿਸੇ ਮਿਲੇ ਨਾ ਬੁੰਦ ਸਵਾਂਤੀ, ਨਿਝਾਰ ਝਿਰਨਾ ਨਾ ਕੋਈ ਝਿਰਾਈਆ। ਝਾਗੜਾ ਵੇਰਵੇ ਜਾਤੀ ਪਾਤੀ, ਤੁਹਾਡੀ ਕੀਤੀ ਸਾਰੇ ਰਹੇ ਉਲਟਾਈਆ। ਪੁਰਖ ਅਕਾਲਾ ਲੇਖਾ ਮੰਗੇ ਬਾਕੀ, ਵਹੀ ਖਾਤਾ ਆਪਣਾ ਰਿਹਾ ਸਮਝਾਈਆ। ਰਖਬਰ ਸਂਦੇਸ਼ਾ ਦੇਵੇ ਧੁਰ ਦੀ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ ਸਾਚੀ, ਸੁਚਚ ਸੰਜਮ ਇਕ ਸਮਝਾਈਆ। ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵੇਰਵੇ ਪਾਤੀ, ਜੋ ਪਤਰਕਾ ਦਿੱਤੀ ਫੜਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਧੁਰ ਦਾ ਲੇਖਾ ਵੇਰਖ ਵਰਖਾਈਆ। (੨੧ ੪੪੩)

* * * *

੩੧) ਗੋਬਿੰਦ ਕਹੇ ਹੁਕਮ ਚੰਗਾ ਕਿ ਫਰਸਾਣ, ਮੈਨੂੰ ਦਿਤ ਸਮਝਾਈਆ। ਸਤਿਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਚੰਗਾ ਕਿ ਤਤਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਤਾਨ, ਕੇਹੜਾ ਸਤਿਗੁਰ ਲਤ ਮਨਾਈਆ। ਪ੍ਰਭ ਦਾ ਦਰਸਨ ਚੰਗਾ ਕਿ ਪਢਨਾ ਜਾਨ, ਅਕਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਰਖਵਾਈਆ। ਲੈਣੀਆਂ ਟਕਕਰਾਂ ਪ੍ਰਭ ਦੇ ਭੇਜੇ ਲਭਣੇ ਕਿ ਮਿਲਣਾ ਭਗਵਾਨ, ਏਹ ਵੀ ਦੇਣਾ ਸੁਣਾਈਆ। ਵਸਤ ਲੈਣੀ ਕਿ ਖੋਜਣੀ ਦੁਕਾਨ, ਹਵਾਂ ਹਵਾਂ ਫੋਲ ਫੋਲਾਈਆ। ਮੰਜਲ ਲੈਣੀ ਕਿ ਬੰਦ ਕਰਨੀ ਜਬਾਨ, ਕਨਾ ਵਿਚਚ ਉੱਗਲਾਂ ਪਾ ਕੇ ਅਨ੍ਧੇਰੇ ਵਿਚਚ ਅਨ੍ਧੇਰਾ ਰਖੋਜ ਖੁਜਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਸਾਚਾ ਹੁਕਮ ਇਕ ਵਰਤਾਈਆ।

(੨੦ ੨੧੬)

* * * *

੩੨) ਇਕ ਸਂਦੇਸ਼ਾ ਦੇਣਾ, ਰੋਟੀ ਕਹੇ, ਜਨ ਭਗਤੋ ਅਗੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਮਨਯੋ ਪਥਰ ਇਛਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਸੀਸ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਵਾਈਆ। ਤੁਹਾਡੀ ਨਾਤਾ ਹੋਧਾ ਪਕਕਾ, ਲੋਕਮਾਤ ਨਾ ਕੋਈ ਤੁੜਾਈਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਕੂੜੀ ਤਠੀਣੀ ਸਫਾ, ਮਲੇਛ ਰਹਣ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਈਆ। ਓਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਪਾਰ ਮੁਹਬਤ ਦਾ ਗਫਕਾ, ਵਿਘੂੰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭਣਡਾਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਟਿਕਾਈਆ। ਏਥੇ ਓਥੇ ਦੋ ਜਹਾਨ ਸਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਫਾ, ਘਾਟੇ ਵਿਚ੍ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਦਿੱਤਾ ਕਢਾਈਆ। ਅਜ਼ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਚਰਵਣਡ ਲਿਖਦਾ ਗਿਆ ਪਟਾ, ਮੋਹਰ ਧੁਰ ਦੀ ਨਾਮ ਲਗਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਸਿਰ ਆਪਣਾ ਹਤਥ ਰਖਵਾਈਆ। (੨੧-੧੩੧)

* * * *

੩੩) ਕਲਿਜੁਗ ਕਹੇ ਪ੍ਰਭ ਵੇਖ ਸੇਰਾ ਸਫਰ, ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਰਿਹਾ ਸੁਕਾਈਆ। ਪੈਗਰਬਾਂ ਦੇ ਵੇਖ ਕਪਣ, ਸੁਸ਼ਾਰਦ ਦੇਣ ਦੁਹਾਈਆ। ਜੇਹੜੇ ਮਕਬਰਾਂ ਵਿਚਚ ਹੋ ਗਏ ਦਫਨ, ਤੁਨਾਂ ਦੀ ਲਗਗੀ ਦਫਾ ਕਮਮ ਕਿਸੇ ਨਾ ਆਈਆ। ਜੇਹੜੇ ਆ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇਰੇ ਯਤਨ, ਸੁਡ ਕੇ ਫੇਰਾ ਕੌਈ ਨਾ ਪਾਈਆ। ਤੁਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਫਜ਼ੂਲ ਜਗਤ ਵਾਲਾ ਯਤਨ, ਜੇਹੜੇ ਧਰੀਮ ਤੇਰੇ ਵਿਚਚ ਗਏ ਸਮਾਈਆ। ਮੈਂ ਚੌਹਨਦਾ ਤੇਰਾ ਸਾਚਾ ਇਕਕੋ ਹੋਵੇ ਪਤਨ, ਦਰ ਘਰ ਸਾਚੇ ਵਜ੍ਝੇ ਵਧਾਈਆ। ਤੂਂ ਆਪੇ ਹੋਵੇਂ ਪੈਜ ਰਕਵਣ, ਰਕਵਧਾ ਕਹੋਂ ਥਾਉਂ ਥਾਈਆ। ਜਨ ਭਗਤ ਸੁਹੇਲੇ ਰਹੇ ਕੌਈ ਨਾ ਸਕਵਣ, ਰਖਾਲੀ ਮੰਡਾਰੇ ਦਾਏਂ ਭਰਾਈਆ। ਸਚ ਪ੍ਰੀਤੀ ਜੋੜ ਕੇ ਨਾਤਨ, ਨਾਤਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਖਾਈਆ। ਧੁਰ ਸੰਦੇਸਾ ਆਵੇਂ ਦਸ਼ਸਣ, ਨਾਮ ਨਿਧਾਨ ਇਕ ਜਣਾਈਆ। ਮੇਰਾ ਇਕਕੋ ਮਨਨ ਲੈ ਬਚਨ, ਬਚਵਾ ਹੋ ਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਈਆ। ਵੇਰਵੀਂ ਚੌਧਰੀਂ ਸਦੀ ਦੇਵੀਂ ਨਾ ਟਪਣ, ਟਪਧਾਂ ਦਾ ਝਾਗੜਾ ਦੇਣਾ ਸੁਕਾਈਆ। ਅਗਨੀ ਜੇਠ ਵਾਂਗ ਗੁਰਮੁਖ ਭਗਤ ਕਦੇ ਨਾ ਤਪਣ, ਤਪਦੇ ਹਿਰਦੇ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਾਈਆ। ਇਕਕੋ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਜਪਣ, ਤੂਂ ਮੇਰਾ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਢੋਲਾ ਗਾਈਆ। ਸਦਾ ਸਰਨ ਸਰਨਾਈ ਤੇਰੀ ਵਸਣ, ਨਾਤਾ ਤੋਡ ਕੂਡ ਕੁਡਾਈਆ। ਪੁਰਖ ਅਕਾਲੇ ਤੇਰਾ ਪਾਰਾ ਨਾਮ ਜਪਣ, ਜਗਜੀਵਤ ਰੂਪ ਵਟਾਈਆ। ਸਚ ਦਵਾਰ ਧੁਰ ਦਾ ਲਭਣ, ਮਜ਼ਜ਼ਣ ਵਾਹੋ ਦਾਹੀਆ। ਰਖੂਣੀਆਂ ਵਿਚਚ ਮਿਲ ਕੇ ਹਸ਼ਸਣ, ਹਸਤੀ ਹਸਤੀ ਵਿਚਚਾਂ ਬਦਲਾਈਆ। ਧਨਨ ਭਾਗ ਜੇ ਆਇਉਂ ਪੈਜ ਰਕਵਣ, ਰਕਵਧਾ ਕਹੋਂ ਕੇ ਰਕਵਧਾ ਕਹੋਂ ਥਾਉਂ ਥਾਈਆ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਅਗਗੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਚਲਲਿਆ ਨਹੀਂ ਕੌਈ ਯਤਨ, ਜੁਗਤੀ ਕਮਮ ਕੌਈ ਨਾ ਆਈਆ। ਮੇਰਾ ਖੇਲ ਵੇਖ ਚਾਰੋਂ ਕੁਣਟ ਅਨਧੇਰਾ ਕੀਤਾ ਸੱਸਣ, ਮਸਤੀ ਸਭ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਵਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਇਕਾ ਦੇਣਾ ਧੁਰ ਦਾ ਵਰ, ਦਰ ਠਾਂਡੇ ਮਂਗ ਮੰਗਾਈਆ। (੨੧ ੧੫੭)

* * * * *

੩੪) ਸਤ ਰੰਗ ਕਹਣ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਜੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਸਚ ਪ੍ਰੀਤ, ਮੈਨੂੰ ਦਿਉ ਜਣਾਈਆ। ਤਹ ਰਹੇ ਨਾ ਸੰਗਤ ਬੀਚ, ਪਲ੍ਲੂ ਜਾਏ ਛੁਡਾਈਆ। ਸੋਹੱ ਰਸਨ ਨਾ ਗਏ ਸੁਹਾਗੀ ਗੀਤ, ਢੋਲਾ ਧੁਰਦਰਗਾਹੀਆ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦੀ ਨਹੀਂ ਏਹ ਬਖ਼ੀਸ਼, ਤਹ ਸੁਰਵੜਾ ਲਤ ਭਵਾਈਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦੀ ਦੇਵੇ ਠੋਕ ਪੀਠ, ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਕਹ ਕੇ ਦਾਏ ਸੁਣਾਈਆ। ਤੁਹਾਛੁ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤਕਿਆ ਠੀਕ, ਠਾਕਰ ਨਾਲੋਂ ਹੋਈ ਜੁਦਾਈਆ। ਨੌਂ ਸੌ ਚੁਰਾਨਵੇਂ ਚੌਕੜੀ ਜੁਗ ਪਿਛਾਂ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਨਾਲ ਤੁਹਾਛੀ ਮੁਗਤਣ ਆਯਾ ਤਾਰੀਖ, ਤਵਾਰੀਖ ਪਿਛਲੀ ਦਾਏ ਬਦਲਾਈਆ। ਅਨਦਰਾਂ ਕਰ ਕੇ ਠੰਡੇ ਸੀਤ, ਅਗਨੀ ਅਗ ਦਾਏ ਬੁਝਾਈਆ। ਕੌਈ ਨਾ ਮਂਗੇ ਫੀਸ, ਪ੍ਰਯਾ ਪਾਠ ਨਾ ਕੌਈ ਕਰਾਈਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਇਕ ਵੇਰਾਂ ਝੁਕ ਜਾਏ ਸੀਸ, ਫੜ ਬਾਹੋਂ ਪਾਰ ਕਰਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਸਾਚੇ ਘਰ ਦਾਏ ਵਸਾਈਆ। (੨੧ ੨੧੪)

* * * * *

੩੫) ਚੇਤ ਕਹੇ ਵੇਰਵੀਂ ਕਿਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸਾਥ ਨਾ ਦੇਵੀਂ ਸਤਿਗੁਰ ਚਮ ਦਾ, ਚਮ ਦ੃਷ਟੀ ਦੀ ਲੋਡ ਨਾ ਕੌਈ ਰਖਾਈਆ। ਮੈਂ ਤਹ ਸਤਿਗੁਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਨਦਾ, ਜੇਹੜਾ ਮਾਤਾ ਦੀ ਕੁਕਰਾਂ ਜਸ਼ਦਾ, ਦਸ ਦਸ ਮਾਸ ਅਗਨ ਵਿਚਚ ਰਖਾਈਆ। ਮੇਰਾ ਸਾਥੀ ਤਹ ਹੋਵੇ ਜੇਹੜਾ ਲੇਖਾ ਜਾਣੇ ਇਕ ਗਲਲ ਦਾ, ਜੇਹੜੀ ਗਲਲ ਨਾਨਕ ਆਪਣੇ ਵਿਚਚ ਗਿਆ ਛੁਪਾਈਆ। ਲਕਖ ਚੁਰਾਸੀ ਦਾ ਭਾਰ ਹੋਵੇ ਝਲਲਦਾ, ਦੀਨਾਂ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਵੰਡ ਨਾ ਕੌਈ ਵੰਡਾਈਆ। ਤਹ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇ ਅਸਾਹ ਜਲ ਥਲ ਦਾ, ਟਿਲਲੇ ਪਰਬਤ

खोज खुजाईआ। मैं जदों तककां उह आत्म परमात्म विच्च होवे रलदा, तन वजूद दा रवैहङ्गा दए चुकाईआ। ऊह वसनीक होवे निहचल धाम अट्टल दा, मन्दर मस्जिद शिवदवाले मधु गुरुदवारयां विच्च आपणा आप ना बन्द कराईआ। उहदा मसला होवे कलिजुग मसला हल्ल दा, हालत सभ दी दए बदलाईआ। उह समरथ होवे अकथ्थ होवे जन भगतां दे अंदर शब्द संदेशा होवे घल्लदा, अकरवरां तों बाहर करे पढ़ाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, एका देणा धुर दा वर, दर तेरे आस रखाईआ। (२२—६०० ६०९)

* * * *

३६) पगड़ी कहे सुणो गुरमुख मीत, मित्रों दिआं जणाईआ। सतिगुर रक्खणा चीत, हिरदे विच्च वसाईआ। आत्म परमात्म गाउणा गीत, ढोला अगम्म अथाहीआ। कलिजुग विच्च सतिजुग बदलणी रीत, रीती धुर दी इकक अपणाईआ। इकक नूँ झुके सीस, पगड़ी कहे एह सीस फिर झुकण किसे ना पाईआ। जीवण नालों मरना चंगा जेहङ्गा मुख मोड़े जगदीस, जगदीशर प्रेम तुङ्गाईआ। एहो हुक्म एहो प्यार एहो कलमा एहो हदीस, जेहड़ी हजरतां तों परे दिती समझाईआ। तुर्सी इकक दे इकक नाल करनी प्रीत, जो प्रीतम ना कोई मनाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच दी दया आप कमाईआ।

सीस कहे उह पगड़ीए आ जा मेरे उत्ते, लज्जया रक्खणी चाई चाईआ। मेरे भाग जाग पए सुत्ते, सुत्तयां लिआ उठाईआ। खुशी होई विच्च जुस्से, जमीर वज्जी वधाईआ। सीस कहे मैं सुगंध खावां दूसर अग्गे कदे ना झुकके, जे लथ्थ जावे सी ना कदे सुणाईआ। अज्ज तों पिछले सभ दे पैंडे मुकके, अवतार पैगम्बर गुरू दा नाता दिता तुङ्गाईआ। भगत भगवान हो के उठे, लोकमात लई अंगढ़ाईआ। सतिगुर शब्द हो के तुठे, मेहर नजर उठाईआ। सुहञ्जणी होई रुत्ते, प्रभ बख्शी माण वडयाईआ। जन्म कर्म दे मनाए रुस्से, आपणा जोड़ जुङ्गाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, निहकलंक नरायण नर, महाराज शेर सिंघ विष्णुं भगवान, जन भगतां सार पुच्छे, दूसर हृथ ना कुछ फड़ाईआ। (२२—६१०)

* * * *

३७) नारद कहे खेल तकक इकक एकँकारी, अकल कलधारी रिहा जणाईआ। नेत्र तकक शब्द लिखारी, पंज पंज पंज नाल वडयाईआ। ग्रंथ तकक जिहनूँ झुकणी सृष्टी सारी, सार शब्द नाल चतुराईआ। उह हाजर होणे भगत दवार वड दरबारी, दर दरबारे सोभा पाईआ। फेर खेल वरते अपर अपारी, अपरम्पर स्वामी आप जणाईआ। सदी चौधवीं अग्गे कला वरतणी जाहरी, जाहर जहूर करे रुशनाईआ। (२२ ६७६)

* * * *

३८) कत्तक कहे मेरी नहीं काया, काया वालयो दिआं जणाईआ। बिनां भगतां तों प्रभु किसे ना पाया, पाहन पूजन वाले प्रभ मिलण कोई ना पाईआ। जगत झूठी कूड़ी माया, ममता मोह हलकाईआ। धन्नभाग गुरमुखो तुहाङ्कु वेला आया, वक्त वक्त नाल मिलाईआ। जिन्हां खुशीआं नाल पिछलीआं चौंह जुगाँ विच्च गाया, उहनां सहजे लिआ मिलाईआ। कूड़ी क्रिया विच्च ना कोई रुलाया, रुलदिआं गोद उठाईआ। इकको बस्तर तन पहनाया, सोहणा रंग रंगाईआ। गरीब निमाणयां बण के दाई दाया, दाइरे दीन दुनी विच्चों बाहर कछाईआ। साचे मार्ग साचे लाया, पन्थ मार्ग इकक दरसाईआ। कत्तक कहे जन भगतो तुहाङ्कु कर्म दा गेड़ कटाया, जो सतिगुर सरनी सीस निवाईआ। राए धर्म ना दए सजाया, चित्रगुप्त ना लेख वरवाईआ। लाड़ी मौत ना लए परनाया, सतिगुर शब्द नाल कुड़माईआ। तुहानूं उस धाम वसाया, जिथे जन्मे कोई ना माईआ। इकको नूर जोत रुशनाया, जोती जोत विच्च मिलाईआ। सतिगुर कदे ना होए पराया, परा पसन्ती मद्दम बैरवरी तों परे आपणा घर जणाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, देवणहारा साचा वर, सच दा हुक्म इकक सुणाईआ। (२२ १११६)

* * * *

३९) नारद कहे प्रभू मैनूं इउँ जापदा तेरे भगतां दे अंदर जगत वाला ज्ञान, ज्ञानी ध्यानी बण के जगत दी सुणन वडयाईआ। मैं चौहन्दा सारयां दा एको वार सच दी सभा विच्च हो जाए हलफीआ बयान, जिस दी हरफ हस्फ दे के पर्फ पछतावा ना कोई जणाईआ। जो तेरा भगत हो गिआ उह बच्चा नहीं अन्जाण, बुद्धि तों परे उस दी पढ़ाईआ। जे उह भुल्ल जावे उहनूं बख्चा लै आण, मेहर मेहर नजर उठाईआ। आह वेख लै गुरू ग्रन्थ रमायण ते गीता नाल कुरान, इकठे हो के सारे देण गवाहीआ। जन भगतो जे तुहाङ्कु कोल आ गिआ कूड़ कुड़िआरा ते शैतान, शरअ सच दी सच नालों तुड़ाईआ। फेर तुहानूं जरूर सतिगुर दे हुक्म भुल्लयां चुरासी दा भुगतणा पए भुगतान, अग्गे हो ना कोई छुड़ाईआ। आपणे अन्तर निरंतर बिनां मुख तों बोलया ते दस्सया जबान, सारे प्रनाम कर के लउ कराईआ। एह जोती जगदी जगदी जगदी जिस तरां तुहाङ्कु साहमणे मिट गई विच्च जहान, एसे तरां फेर आत्मा हथ किसे ना आईआ। तुहानूं आपणी नहीं पहचान, बेपहचान तुहानूं पहचान के आपणे नाल मिलाईआ। तुहाङ्कु दवारे दा उत्तम श्रेष्ठ पीण रवाण, जिस नूं अवतार पैगंबर विष्ण ब्रह्मा शिव गुरू सारे रवाण, आए चाई चाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच दा रंग आप रंगाईआ। (२३—२८७)

* * * *

४०) नारद कहे जन भगतो उह की तुसां सरीर नूं सतिगुर कहणा, जो जगत रहण ना पाईआ। उह की तुसां तत्तां दे कोल बहणा, तन वजूद वेरवो चाई चाईआ। सभ नूं पता रहे एह काया दा बुरज जरूर ढहणा, जगत जहान नजर कोई ना आईआ। सतिगुर शब्द शब्द सद रहणा, जिस नूं जन्मे जन्मे कोई ना माईआ। जिस नूं तुसीं वेरव

ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਨਾਲ ਨੈਣਾਂ, ਉਹ ਬਿਨ ਨੈਣਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਥਾਉੰ ਥਾਈਆ। ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਹਿਬ ਨਹੀਂ ਤਰਫੈਣਾ, ਤੈਗੁਣ ਅਤੀਤਾ ਇਕਕ ਅਰਖਵਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦਾ ਖੇਲ ਆਪ ਖਲਾਈਆ। (੨੩-੧੩੪੩)

* * * *

੪੯) ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਜਣਾਈ ਇਕਕ ਗਲ, ਹੋਰ ਹਉਮੇ ਝਕਕਵਣਾ ਝਾਰਖ। ਜੋ ਬਾਵਨ ਦੱਸੀ ਦਵਾਰੇ ਬਲ, ਬਿਨ ਅਕਖਰਾਂ ਨਿਰਅਕਖਰ ਧਾਰ ਆਰਖ। ਰਾਮ ਜਣਾਈ ਲੰਕਾ ਧਾਰ ਵਿਚਚ ਜਲ, ਹਨੂਵਨਤ ਸਮਯਾਯਾ ਸਾਰਖ। ਕ੃਷ਣ ਮੇਵ ਖੁਲਾਯਾ ਪਲ, ਅਰਜਨ ਪਰਦਾ ਲਾਹ ਪਰਤਾਰਖ। ਮੂਸਾ ਓਸੇ ਧਾਰ ਵਿਚਚ ਗਿਆ ਰਲ, ਜਿਸ ਗਲ ਦੀ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਸ਼ਾਰਖ। ਈਸਾ ਓਸੇ ਮੰਜਲ ਪਿਆ ਚਲ, ਜੇਹੜੀ ਗਲ ਅਂਦਰਾਂ ਗੈਈ ਭਾਰਖ। ਮੁਹਮਦ ਤਹਾਂ ਦਵਾਰਾ ਲਿਆ ਮਲਲ, ਜਿਥੇ ਇਕਕ ਗਲ ਦਾ ਧਵਲੇ ਜ੍ਰੂ ਜਮਤਾ ਜਵੀ ਅਰੰਗ ਨਿਵਾਜ ਯੋਜੂ ਜਮਾ ਰਹਮਤੇ ਖੁਦਾ ਨੂਰੇ ਨਿਜਾ ਇਕਕ ਅਰਖਵਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਮਾਲਕ ਧੁਰਦਰਗਾਹੀਆ।

ਇਕ ਗਲਲ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੀ ਅੜਿਣ ਸੁਣੀ ਨਾਲ ਪਾਰ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਵਿਚਚ ਸਮਾਈਆ। ਅਮਰਦਾਸ ਪਾਈ ਸਾਰ, ਬਿਨ ਸਰਵਣਾਂ ਵਜੀ ਵਧਾਈਆ। ਰਾਮਦਾਸ ਕੀਤਾ ਖ਼ਬਰਦਾਰ, ਰਾਮ ਰਾਮਾ ਪਰਦਾ ਆਪ ਤਠਾਈਆ। ਸਤਿਗੁਰ ਅਰਜਨ ਇਕਕ ਗਲ ਦਾ ਬਣ ਕੇ ਲੇਖ ਲਿਖਾਰ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਥ ਗੁਰਦੇਵ ਦਿਤਾ ਬਣਾਈਆ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਇਕਕ ਗਲਲ ਸੁਣ ਕੇ ਹੋ ਤਾਰ, ਸ਼ਸਤਰ ਆਪਣੇ ਤਨ ਪਹਨਾਈਆ। ਹਰਿਚਾਏ ਗਲਲ ਸੁਣੀ ਬਿਨ ਰਸਨਾ ਜਿਹਾ ਅੰਤਰ ਆਈ ਧੁਨਕਾਰ, ਜਗਤ ਨਾਦਾਂ ਬਾਹਰ ਵਜੀ ਵਧਾਈਆ। ਹਰਿਕ੃਷ਣ ਸੁਣ ਕੇ ਅਗਮੀ ਗਲਲ ਛੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੰਸਾਰ, ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਇਕਕੋ ਗਲਲ ਵਿਚਚ ਸਮਾਈਆ। ਜਿਸ ਗਲਲ ਨਾਲ ਗੁਰ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਦਿਤਾ ਵਾਰ, ਜਗਦੀਸ਼ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਵਜੀ ਵਧਾਈਆ। ਇਕਕ ਗਲਲ ਦਾ ਗੋਬਿੰਦ ਬਣਧਾ ਪਹਰੇਦਾਰ, ਖਣਡਾ ਆਪਣੇ ਹਤਥ ਤਠਾਈਆ। ਇਕਕ ਗਲਲ ਪਿਚੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕੀਤੀ ਬਣ ਆਪ ਕਰਤਾਰ, ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕਾਦਰ ਹੋ ਕੇ ਵੇਰਵੇ ਵਰਖਾਈਆ। ਇਕਕ ਗਲਲ ਦਾ ਭੇਵ ਖੁਲਾਯਾ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਪਾਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ੍ਚੋਂ ਜਣਾਈਆ। ਇਕਕ ਗਲਲ ਸੁਣ ਕੇ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ, ਪਨਥ ਖਾਲਸਾ ਦਿਤਾ ਰਚਾਈਆ। ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਇਕਕ ਗਲਲ ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੇ ਨਾ ਤਹ ਢੁਕੇ ਵਿਚਚ ਸੰਸਾਰ, ਚੁਰਾਸੀ ਵਿਚਚ ਕਦੇ ਨਾ ਆਈਆ। ਤਹ ਇਕਕ ਗਲਲ ਏਹ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤਹ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਕਰੋ ਨਿਮਸਕਾਰ, ਡਣਡਾਵਤ ਵਿਚਚ ਓਸੇ ਨੂੰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਈਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਜੁਗ ਚੌਕੜੀ ਅਨੇਕ ਅਨੱਤ ਅਗਣਤ ਨਾਮ ਕਲਮ ਸ਼ਾਹੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਬਣ ਲਿਖਾਰ, ਕਾਤਬ ਹੋ ਕੇ ਕਲਮ ਦਿਤੀ ਚਲਾਈਆ। ਤਹ ਇਕਕ ਨਾਮ ਤੋਂ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜੁਗ ਚੌਕੜੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬਾਹਰ, ਜਿਸ ਗਲ ਵਿਚ੍ਚੋਂ ਦੋ ਜਹਾਨ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆ। ਸੋ ਇਕਕ ਗਲ ਸਿਰਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਰਖ ਕੇ ਗਿਆ ਆਪ ਨਾਲ ਪਾਰ, ਬੰਸ ਸਰਬਾਂ ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਵਿਚਚ ਜਗਤ ਭੇਟ ਕਰਾਈਆ। ਅਕਸਰ ਅਰਖੀਰ ਕਲਿਜੁਗ ਦੀ ਧਾਰ ਵਿਚਚ ਤਹ ਗਲ ਨੂੰ ਮਨੇਗਾ ਸੰਬੰਧ ਸੰਸਾਰ, ਨੌ ਖਣਡ ਪੂਰਥੀ ਸਤ ਦੀਪ ਓਸੇ ਗਲਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਨਿਹਕਲਕ ਨਰਾਧਨ ਨਰ, ਮਹਾਰਾਜ ਸ਼ੇਰ ਸਿੱਘ ਵਿਣ੍ਣੂੰ ਭਗਵਾਨ, ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬ੍ਰਹਮਾਦੀ ਜੁਗ ਚੌਕੜੀ ਰਖੇਲ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਧਾਰ, ਸਤਿ ਸਤਿ ਦਾ ਸਤਿ ਆਪਣਾ ਖੇਲ ਰਿਖਲਾਈਆ। (੨੪ ੭੬੫)

* * * *

੪੨) ਕਤਕ ਕਹੇ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਦਾ ਕਿਤਾ, ਚਾਰੋਂ ਕੁਣਟ ਧਿਆਨ ਲਗਾਈਆ। ਸਾਚਾ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਯਾ ਹਿੱਤਾ, ਹਿਤਕਾਰੀ ਰੂਪ ਨਾ ਕੋਈ ਦਰਸਾਈਆ। ਮਾਣ ਹੱਕਾਰ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਵਡਾ ਨਿਕਕਾ, ਹਉਮੇ ਗੜ੍ਹ ਨਾ ਕੋਈ ਤੁਝਾਈਆ। ਅਮ੃ਤ ਰਸ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਮਿਲਿਆ, ਵਿਰਖ ਕੂਡ ਭਰੀ ਲੋਕਾਈਆ। ਸਾਚਾ ਦਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਭਿਲਾ, ਧਰਮ ਦਵਾਰ ਰਹੇ ਕੁਰਲਾਈਆ। ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ ਸੂਣੀ ਮਨਦੀ ਪਥਰ ਇਵਾਂ, ਪਾਹਨਾਂ ਸੀਸ ਨਿਵਾਈਆ। ਅੰਤ ਸਭ ਦਾ ਕਾਗਜ ਕੋਰਾ ਤੇ ਲੇਖਾ ਚਿਟਾ, ਪ੍ਰਭ ਦੇ ਲੇਰਵੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾ ਆਈਆ। ਸਦੀ ਚੌਧਰੀਂ ਅੰਤ ਅਰਖੀਰ ਬੇਨਜੀਰ ਸਭ ਦਾ ਕਹੁਣਾ ਸਿਟਾ, ਸਿਟੇਬਾਜੀ ਦਾ ਲਹਣਾ ਸਭ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆ। ਕਿਧੂ ਪੋਹ ਨੂੰ ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਪਾਂਖਾਂ ਦੇ ਜਰਮ ਕਰਮ ਦਾ ਲੈ ਕੇ ਔਣਾ ਚਿਟਾ, ਦੀਨ ਮਜ਼ਬ ਦਾ ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਜਣਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੁਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਰਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਪੜਦਾ ਤਹਲਾ ਦਾ ਤਾਈਆ। ਛਭੀ ਪੋਹ ਕਹੇ ਕਤਕ ਦੱਸ ਦੇ ਹੋਰ, ਅਗੇ ਤੋ ਅਗੇ ਧਿਆਨ ਲਗਾਈਆ। ਕਤਕ ਕਹੇ ਮੈਂ ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਜਿਧਰ ਤਕਕਾਂ ਸਾਰੇ ਦਿਸਣ ਚੌਰ, ਠਗੀ ਪ੍ਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਾਈਆ। ਰਸਨਾ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਅੰਤਰ ਕਠੋਰ, ਕਾਮ ਕ੍ਰਿਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਹੱਕਾਰ ਵਿਚ ਹਲਕਾਈਆ। ਸੁਰਤੀ ਸ਼ਬਦ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਜੋੜ, ਆਤਮ ਪਰਮਾਤਮ ਰੰਗ ਨਾ ਕੋਈ ਰੰਗਾਈਆ। ਮਨ ਵਾਸਨਾ ਕਾਮ ਕਲਿਆਣ ਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਕੀ ਜਗਤ ਵਾਲੀ ਲੋੜ, ਲੋਡੀਂਦਾ ਸਾਜਣ ਹਤਥ ਕਿਸੇ ਨਾ ਆਈਆ। ਕਤਕ ਕਹੇ ਸਦੀ ਚੌਧਰੀਂ ਦੇ ਮਨੁਸਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੇ ਢੋਰ, ਜੋ ਖਾ ਪੀ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈਆ। ਛਭੀ ਪੋਹ ਕਿਹਾ ਦੱਸ ਹੋਰ, ਹੋਰ ਦੇ ਸਮਝਾਈਆ। ਕਤਕ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਜਾਣਾ ਬੈਹੜ, ਬੈਹੜ ਗਲੇ ਲਗਾਈਆ। ਇਕਕੋ ਮੰਜਲ ਇਕਕੋ ਦਵਾਰਾ ਇਕਕੋ ਨਾਮ ਲਗਾ ਕੇ ਪੌੜ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਭ ਆਪਣਾ ਘਰ ਵਰਖਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੁਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਰਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਮੇਲਾ ਲਏ ਮਿਲਾਈਆ। (੧ ਕਤਕ ਸੈ ਸਾਂ ੫)

* * * *

੪੩) ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਪੈਗਗਬਰ ਕਹਣ ਤਕਕਿਆ ਜਗਤ ਜਹਾਨ ਕਾਧਾ ਮਨਦਰ, ਕਾਅਬਾ ਹੁਜਰਾ ਸਾਡੇ ਤਿੰਨ ਹਤਥ ਵੇਰਖ ਵਰਖਾਈਆ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਸੇ ਨਾ ਅਨਧੇਰੀ ਕੰਦਰ, ਦੀਪਕ ਜੋਤ ਨਾ ਕੋਈ ਰੁਸ਼ਨਾਈਆ। ਮਨ ਕਲਿਆਣ ਨਿਸੇ ਵਾਂਗ ਬਨਦਰ, ਦਵਹ ਦਿਸਾ ਤਠ ਤਠ ਧਾਈਆ। ਅੰਤਰ ਖੁਲਾ ਕੇ ਜੰਦਰ, ਸੁਰਤੀ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਕੋਈ ਮਿਲਾਈਆ। ਮਾਨਸ ਜਾਤਿ ਹੋਈ ਪਸ਼ੂ ਢੋਰ ਡੰਗਰ, ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਗਏ ਮੁਲਾਈਆ। ਨੌਂ ਦਵਾਰੇ ਮੂਲ ਨਾ ਲੱਧਣ, ਸੁਖਮਨ ਈੜਾ ਪਿੰਗਲ ਪਚਥ ਨਾ ਕੋਈ ਚੁਕਾਈਆ। ਹਉਮੇ ਹੁੰਗਤਾ ਢਾਹੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕਾਂਧਨ, ਦੂੜ ਦ੍ਰੈਤ ਨਾ ਕੋਈ ਮਿਟਾਈਆ। ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਗਾਏ ਕੋਈ ਨਾ ਛਨਦਨ, ਆਤਮ ਪਰਮਾਤਮ ਨਾ ਕੋਈ ਸੁਣਾਈਆ। ਇਕ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਕਰੇ ਕੋਈ ਨਾ ਬਨਦਨ, ਮਨਦਰ ਮਸ਼ਿਜਦ ਸ਼ਿਵਦੁਆਲੇ ਮਠ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਸਾਰੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਈਆ। ਅਭਿਨਾਸ਼ੀ ਕਰਤਾ ਲਾਏ ਕਿਸੇ ਨਾ ਅੜਿਣ, ਧਰਮ ਦੀ ਗੋਦ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਾਈਆ। ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਪੈਗਗਬਰ ਇਕਕੋ ਮਾਂਗ ਮਾਂਗਣ, ਦੋਏ ਜੋੜ ਸੀਸ ਝੁਕਾਈਆ। ਪ੍ਰਭੂ ਡੰਕਾ ਨਾਮ ਵਜਾ ਮਰਦਾਂਗਣ, ਸੋਈ ਸੂਣੀ ਸੁਰਤ ਸ਼ਬਦ ਜਗਾਈਆ। ਸਦੀ ਚੌਧਰੀਂ ਅੰਤ ਅਰਖੀਰ ਨਾ ਦੇਵੀਂ ਲੱਧਣ, ਕੂੜੀ ਕ੍ਰਿਧਾ ਭੇਰਾ ਢਾਹੀਆ। ਪਿਛਲੀ ਕੀਤੀ ਕਰਨੀ ਰਖਣਡਨ, ਰਖਡਗ ਰਖਣਡਾ ਚਣਡ ਪ੍ਰਚਣਡ ਨਾਮ ਤਾਈਆ। ਤੁਧ ਬਿਨ ਕੋਈ ਨਾ ਦੱਸੇ ਇਕਕੋ ਬਾਂਧਨ, ਬਨਦਗੀ ਡਣਡਾਵਤ ਸਜਦਾ ਇਕਕੋ ਦੇਣਾ ਜਣਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੁਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਸਦ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਵਰਤਾਈਆ। (੨੨-੨੬੭)

* * * *

४४) गुर अवतार पैगम्बर कहण दीन दुनी दिसे निगुरी, सतिगुर इष्ट गए भुलाईआ। जगत कसाई बणी शरअ छुरी, शरीअत विच्च रगढ़ाईआ। सभ दी नीती हो गई बुरी, भैणां नूं तककण भाईआ। माण रिहा ना किसे धी कुड़ी, नार कन्त ना कोई सुहाईआ। तेरे नाल प्रभू प्रीती किसे ना जुड़ी, सारे सानूं मन्न के झट्ट लंघाईआ। तेरे प्यार दी मिली किसे ना पुड़ी, हउमे रोग ना कोई मुकाईआ। दीन दुनी जाए रुड़ी, खेवट खेटा ना कोई सहाईआ। झूठे मार्ग जांदी टुरी, तुरीआ पद ना कोई रखाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, एका देणा साचा वर, दर तेरे आस रखाईआ। (२९—६३५)

४५) सच संदेसा श्री भगवान, भगवन आप जणाईआ। दर औणा होए परवान, जो दर दरवाजे सीस झुकाईआ। लेखा पढ़े महाराज शेर सिंघ विष्नूं भगवान, नाता बिधाता जोड़ जुड़ाईआ। सजदा सीस झुक करे सलाम, धूड़ी टिकका मस्तक लाईआ। दरवेश बरदा बणे गुलाम, गुरबत रहे ना राईआ। नेत्र नैण करे ध्यान, अकरव पलक ना कोई वडयाईआ। नजरी आए श्री भगवान, बेनजीर सच्चा शहनशाहीआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, धुर संदेसा आप सुणाईआ। (१४-८५)

४६) चिढ़ी चिड़ा कहे ओए राम आ के दे दे शहादत, तेरी ओट तकाईआ। साङ्गी लेरवे लग्गी इबादत, पिछली तेरी वंड वंडाईआ। प्रभू नूं कहो आपण्यां भगतां दी बदल दे आदत, बिनां प्रभू दे सीस ना किसे झुकाईआ। करदे सच सख्तावत, रहमत नाम वरताईआ। इक दूजे दी छड़ देण अदावत, घर घर ना कोई लड़ाईआ। जे तूं लेरवा बदल दिता बोदी जञ्बू हजामत, हुजरा इकको इकक वसाईआ। कूड़ी क्रिया मेट अलामत, दुःख रोग रहे ना राईआ। तेरा नाम प्यारा इकको इकक नयामत, नर नरायण तेरी सरनाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल धुर दा हरि, धर्म दवारा इकक सुहाईआ। (२९—९०२२)

४७) काया मन्दर सच दवारा, नानक वज्जी वधाईआ। रसना गाए नर निरँकारा, अजपा अजपा जाप कराईआ। उअँ सोहँ इकक प्यारा, एका दूजा भउ चुकाईआ। मिले हरि कन्त प्यारा, नार सुहागण इकक अखवाईआ। आपणी गोदी दए हुलारा, आप आपणे गले लगाईआ। आपे बख्तो चरन प्यारा, चरन चरनोदक मुख चुआईआ। अमृत आत्म ठंडी ठारा, गुर गोबिन्द झोली पाईआ। आपे बणया जग वरतारा, आपे मुख चुआईआ। आपे खोलूणहार भंडारा, आपे बन्द कराईआ। जुग जुग खेले खेल विच्च संसारा, खेलणहार आप अखवाईआ।

आदि पुरख निरञ्जन अगम्म अपारा, अलकरव अगोचर अलकरव ना अलखिआ जाईआ। अगाध बोध शब्द जैकारा, हरि साचा आपणा लाईआ। वेद पुरान अञ्जील कुरान खाणी बाणी ना पावे सारा, हरि वड्हु वड वडयाईआ। आवे जावे विच्च संसारा, निरगुण सरगुण वेख वरखाईआ। सतिजुग त्रेता द्वापर हरि खेल नयारा, कलिजुग बैठा मुख छुपाईआ। गुर गोबिन्दा बण लिखारा, हरि लेखा गिआ लिखाईआ। निहकलंक लए अवतारा, जोती शब्द कुडमाईआ। खोजे शब्द सो सिख हमारा, गुरु ग्रंथ देह बुझाईआ। मिले मेल नर निरँकारा, विछड़ कदे ना जाईआ। हरि का भेव खेल न्यारा, कोई भेव ना जाणे राईआ। अंदर मन्दर किसे ना पाया गुर शब्द दवारा, गुरुदवारे बैठे सीस झुकाईआ। नानक मिल्या ना मीत मुरारा, नानक नानक रहे गाईआ। गोबिन्द ना तोडे गढ़ हँकारा, गातरे किरपान रहे लटकाईआ। चढ़या कोई ना महल्ल मुनारा, बाबे टल्ल पौड़ीआं लाईआ। साचा घाट जीव जंत तेरा नौं दवारा, कोई ना पार कराईआ। (६-८०९)

* * * *

४८) लहणा देण लगा गोबिन्द दी कुरबानी, करबले वाले परे हटाईआ। सति दवारे खवाउण लगा महिमानी, नाम भंडारा इक्क वरताईआ। चार जुग दा झगडा मेटण लगा दीवानी, फैसला हक़ देवे सुणाईआ। जन भगतां दी आत्म रहे ना कोई बेगानी, बेवा रूप ना कोई वरखाईआ। लहणा देणा चुकावे सुत भानी, अरजन अर्ज इक्क सुणाईआ। पुरख अकाल दीन दयाल ठाकर मेरे स्वामी, समां देणा बदलाईआ। गुरमुखां दी झोली पाउणी नेकनामी, निक्कयां तों वड्हु देणे बणाईआ। बेशक तेरी सृष्टी सदा फ़ानी, लासानी तेरी मेहर नजरी आईआ। साचिआं भगतां दी लेखे लाउणी लोकमात जवानी, जमां तों लैणा छुडाईआ। नाता जोड़ के सांझा बाहमी, इतमिनान देणा कराईआ। तेरा भगत प्रभू किसे दी कह्वे ना कदे गुलामी, दूसर सीस ना कोई झुकाईआ। तूं पुरख अकाल धुर दा अनामी, अनाम एहनां दी झोली देणा पाईआ। बिना गुरसिखां सतिगुर दी सारे करदे बदनामी, जो पढ़ के सुण के रस्ता जाण भुलाईआ। उह गुरमुख नहीं गुरु घर दे हरामी, नादी सुत ना कोई अखवाईआ। भावें पंडत होवे भावें होवे ज्ञानी, इशनानी सार कोई ना आईआ। भावें धोती बन्ने तहिमत भावें पावे पजामी, पैट हैट कम्म किसे ना आईआ। तूं मालक खालक सभ दा अन्तरजामी, लकरव चुरासी वेखें चाई चाईआ। कलिजुग अन्त अन्धेरी शामी, शमशान भूमी दिसे लोकाईआ। तूं प्रभू भगतां नूं मिलें नाल असानी, मिल के ऐहसान ना कोई चढ़ाईआ। क्यों एहनां गोबिन्द पिच्छे दित्ती कुरबानी, आप आपा वार वरखाईआ। सेवा करी महानी, सीस जगदीश भेट कराईआ। झूजे विच्च मैदानी, मुद्दा इक्को नजरी आईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, साचा रंग देणा वरखाईआ। (१६—१२६)

* * * *

४६) गुर गोबिन्द किहा सच्च, सति सच दृढाईआ। गुरू कदे ना बणे काया माटी कच्च, जो जम्मे ते मर जाईआ। सतिगुर शब्द शब्द सतिगुर जो हर हिरदे जाए रच, लूं लूं विच्च आपणा रंग रंगाईआ। सभ दी अंदरों बदल देवे मत, बुद्ध बिबेक दए वरखाईआ। झगड़ा मुका के विकार तत्त, आत्म ब्रह्म दए समझाईआ। बहत्तर नाड़ ना उबले रत्त, तिन्न सौ सट्ठु हाड़ी दुकरवां विच्च ना कोई भवाईआ। एसे कर के गुरू ग्रंथ दी गाथा दित्ती दस्स, दहि दिशा दिता समझाईआ। एस तों पढ़यां सुणयां मार्ग मिलदा जिथे मिले पुरख समरथ, ओस मंजल चढ़ के गुरमुखो दर्शन लैणा पाईआ। जे ऐवें खाली टेकी जाओ मथ्थ, मथ्थे टेकिआं हथ्थ कुछ ना आईआ। जिनां चिर तुहाछु अंदर नानक गोबिन्द नाम ना जाए वस, वास्ता जगत नालों तुडाईआ। ओनां चिर खुले ना अंदरों अकरव, निझ नेत्र ना होए रुशनाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, गोबिन्द दे के गिआ वर, गुरबाणी बिनां गुर शब्द बिनां गुर धार बिनां गुर प्यार बिनां पुरख अकाल नजर किसे ना आईआ। (२४ अस्सू श सं ५)

* * * *

५०) सतिगुर शब्द कहे ऐवें ना करयो हूं हूं होके नाल सुणाईआ। जिनां चिर मैं विच्च ना मिले तूं तूं मैं तूं विच्च समाईआ। तुहाड़ा खुशी ना होवे लूं लूं घर वज्जे ना सच वधाईआ। ओनां चिर प्रभ दे दवारे दी कदे ना भुल्लयो जूह, अगे पिच्छे कदम ना कोई टिकाईआ। जे मथ्थे टेकणे ते कोटन कोट बाहर वेखयो गुरू, घर घर बैठे डेरे लाईआ। जे आत्म हो के परमात्म नाल जाउ छूह, फिर शर्म हया रहे ना राईआ। आपणे घर दी तुहानूं आपे दस्स दए सूह, इशारे नाल दृढाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सोहणी कार कमाईआ। (१६—६५)

* * * *

५१) जोत निरञ्जन पूजण जोग। हउमे विचों कट्टे रोग। सोहँ देवे साचा योग। गुरमुख साचे प्रभ साचा, आत्म मिटावे चिन्ता सोग। महाराज शेर सिंघ विष्नुं भगवान, दर घर आए लगाए भोग।

* * * *

५२) प्रहिलाद कहे मैं कलिजुग वेख्या कूड़ा, प्रभू काहनूं दिता वरखाईआ। मैं मंगण वाला तेरी चरन धूड़ा, बिन तेरे दरस कोई ना पाईआ। तूं मैनूं वरवा दिता लोकी मन्दे ऊड़ा ऐड़ा, अकरवरां पत्थरां सीस निवाईआ। पुरख अकाल तैनूं बणा के चूडा, घर विच्चों सभ ने दिता कछुआईआ। तेरा तकक के खुश नहीं कोई नूरा, पढ़ पढ़ विद्या ढोले जगत सुणाईआ। इकक रविदास वेख्या जो बैठा उपर दुष्टी फूड़ा, पानहां गंडु के खुशी मनाईआ। प्रहिलाद कहे मैं जां तक्कया माया राणी घर घर पा के रंगला चूड़ा, जोबनवन्ती भज्जे वाहो दाहीआ। साध

ਸਨਤ ਜਿਸ ਦਾ ਹੋਧਾ ਕੇਖਿਆ ਮਸ਼ਕੂਰਾ, ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਕਰ ਕਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਈਆ। ਸਾਚਾ ਰੰਗ ਚਢੇ ਕਿਸੇ
ਨਾ ਗੂੜਾ, ਦੁਰਮਤ ਮੈਲ ਨਾ ਕੋਈ ਧਵਾਈਆ। ਬਿਨ ਕਲਪਨਾ ਝੂਟਦੇ ਸਾਰੇ ਪਂਘੂੜਾ, ਆਤਮ ਸੇਜ ਨਾ ਕੋਈ
ਸੁਹਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਥ ਹਹਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਏਕਾ ਦੇਣਾ ਧੁਰ ਦਾ ਵਰ, ਦਰ ਤੇਰੇ
ਮੰਗ ਮੰਗਾਈਆ। (੨੧ ਚੇਤ ਸ਼ੈ ਸਂ ੪)

* * * * *

* * * * *

"ਜੇਹੜੇ ਆਸਕ ਹੋ ਗਏ ਧੁਰ ਦੇ ਰਥ ਦੇ,
ਦੂਜਾ ਇ਷ਟ ਨਾ ਕੋਈ ਮਨਾਈਆ ।
ਤੂਂਹੀ ਤੂਂਹੀ ਕਰਕੇ ਸਦਦੇ,
ਅਨੱਤਰ ਆਤਮ ਧਿਆਨ ਲਗਾਈਆ ।"

(੨੧-੪੬੬)

* * * * *

* * * * *